

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Generalis Totivs Sacri Ordinis Clericorvm Canonicoꝝ Historia Tripartita

Pennotto, Gabriele

Coloniae, Anno M.DC.XXXXV.

XLIII. De Generali dicti Ordinis reformatione per Benedictum XII.
promulgatæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38634

CAPVT QVADRAGESIMVM TERTIVM.

De generali reformatione Canoniorum regularium anno Domini 1339. per Benedictum Papam huius nominis XII. promulgata.

Osirema generalis canonici ordinis reformatio ea extitit, quae facta est per Benedictum Papam huius nominis XII. qui ut erat mente, & professione religiosissimus, posteaquam ad fastidium eminentiae Pontificalis eunctus, etiam magis in votis se habuisse indicauit, quam vt omnes regularium ordines ad primam illorum institutionem reduceret, ac ea compellere plurimum relaxatos reformaret, quod ex eisdem Pontificis Decretis, & literis Apostolicis ea de causa emanatis, ac nouissimè in prima parte Bullarum per Laertium Cherubinum editi compilatis, satis clare intueri licet. is itaque religiosissimus Pontifex inter alios regularium ordines, ad illum canonicorum mentis oculos dirigens, & disciplinam canonicam in plerisque in diuitibus, vel collapsam penitus, vel ad occasum inclinantem animaduertens, vt illam erigeret, ac repararet, tanto animi conatu instatit, vt pro illius reparatione non iam vnam, quod auius, Bullam, sed integrum librum Constitutionum ediderit quem librum (vt Ioannis Trulli Aragonensis canonici verbis vtar in primo suo lib. de canonicis cap. 11. ad finem) vti iam nostri canonici, praesertim superiores eodiuo exercitio retinuisse, etiam esse cõu fuisse, vt nec sacer ordo tantam calamitatem, & cladem accepisset, nec ad occurrendum, medendumque tot incommodis, omniferè via nunc occluderetur. Verum quod ea sit natura nostrae deprauatae conditio, vt in praecipuo sponte sine aliqua difficultate feramur, ad bonum verò non nisi cum magno labore, ac conatu contendamus, & quam citissimè, nisi manu Dei validissima teneamur, à bene ceptis reuocemur, factum esse, cõu fuisse, vt nec sacer ordo tantam calamitatem, & cladem accepisset, nec ad occurrendum, medendumque tot incommodis, omniferè via nunc occluderetur. Verum quod ea sit natura nostrae deprauatae conditio, vt in praecipuo sponte sine aliqua difficultate feramur, ad bonum verò non nisi cum magno labore, ac conatu contendamus, & quam citissimè, nisi manu Dei validissima teneamur, à bene ceptis reuocemur, factum esse, cõu fuisse, vt nec sacer ordo tantam calamitatem, & cladem accepisset, nec ad occurrendum, medendumque tot incommodis, omniferè via nunc occluderetur.

In archiepiscopis, & Caesar augustana anno Domini 1340. mense Augusto in Castro Regio Civitatis illerda Capitulum Provinciale coegerunt, & aliquot diebus celebrarunt, in quo promulgata fuerunt saluberrime illae Constitutiones generales omnium totius orbis canonicorum regularium eodem Benedicto XII. auctore, & euulgatae: quae quidem hae nostra tempestate non solum ab vna recesserunt, sed etiam obliuione profunda conspuit a iaceat De Germanis verò, Polonicis ac etia Gallicanis certò certius est, apud illos in obliuionem penitus iuisse, vix illarum nomine retento, cõ illi eas quotidie per literas ex nobis requirant. De Italis non mirum, quandoquidem nostro seculo iam nulli sunt in Italia canonici regulares, qui non peculiare constitutiones habeat à Sede Apostolica probatas. Addunt quò nulli, praedictas Benedicti XII. constitutiones fuisse per Clementem VI. illius immediatum in Pontificatu successorem abrogatas, cuius abrogationis authenticum in Archiepiscopo S. Mariae de Pileri Caesar augustae contendunt asseruari, cuiusque exempli mihi oblatum Romae vidi. Verum cum extent litterae Bonifacii IX ad Abbatem S. Petri in Caelo aureo Papae, necnon etiam ad Priores S. Frigidiani, & S. Augustini Nicosiae Lucensis, & Pisanae diocesis, datae anno Christi 1401. octavo Calendis Aprilis, quarum authenticum Papae in dicto monasterio nostro S. Petri in caelo aureo seruatur, per quas Provinciale Capitulum iuxta formam Constitutionum Benedicti XII. iubet congregari, ac in eiusdem contenta executioni demandari, eum etiam Martinus V. nostros Lateranenses ab obseruatione praedictarum Constitutionum Benedictinarum ex speciali concessione dispensauerit, quod (vt eius vtar verbis) moris, obseruantias, & consuetudines abundantiores habeamus, & in rigiditatibus, & disciplina ordinis strictiores, & obseruantiae regulari aptiores ad conseruandũ religionis statum, creditu difficile videtur, ipsas Benedicti XII. Constitutiones per Clementem VI. saltem generaliter fuisse abrogatas. Vt eunq; res se habeat, ne tantus thesaurus, in quo eximie dignitatis, & antiquitatis sacri ordinis canonici monumenta praclarissima habentur, in tenebris obliuionis conspuit delitescat, eas huic nostro operi inferendas opportunum existimavi, tum vel maximè ob hanc causam, quòd per illas constat in primis canonicos regulares in Oriente, & Occidente in omnibus Christianorum Proincijs non solum monasteria innumera, verum etiã Ecclesias Cathedralis plerasque, & Metropolitanas vsq; ad tempora Benedicti XII. tenuisse, conseruet etiam omnes canonicos regulares, tam in monasterijs extra cathedrales, quam in ipsis cathedralibus degentes, eiusdem prorsus ordinis, dignitatis, status, ac vt sic dicamus, naturae extitisse, cum Summus Pontifex aequè, & pari modo de omnibus disponat.

UNIVERSITÄTS- BIBLIOTHEK PADERBORN

Benedicti Papæ XII. Constitutiones pro generali reformatione canonicorum regularium ordinis sancti Augustini.

Benedictus Episcopus servus servorum Dei ad perpetuam rei memoriam. Ad decorem Ecclesie ipsius Dei, & sanctam religionem fundatam in ea, qua licet diversis distinctis sine gradibus, in vnum tamen vera fidei propostum coerent, eandem Ecclesiam veniant varijs floribus merito in pro in unum nobis apostolica servituti officio summi vigilijs, & indefessis studijs incedentes ad ea, qua pro divini nominis laude, religionum ipsarum statu, puritatem, honestatem morum, regulari observantia disciplinam, & factam peritiam scripturarum respectum, labores nostros libenter impendimus, & opportuna sollicitudinis diligentiam adhibemus. Ideo, inter religiones alias in agro eiusdem plantatas Ecclesie, ad religionem canonicorum regularium ordinis sancti Augustini, ab Christi gloriosi Discipulo in primitiva Ecclesia factis institutionibus stabilitam, gerentes precipue charitatis affectum, ac nolentes, qua in eadem religione reformanda cognovimus, absque reformationis remedio praterire, omnia, qua in religione predicta tam a prima ipsius institutione, quam a sacris canonibus sunt salubriter instituta, omnino immota in sua firmitate manere consentes, nonnulla qua experientia deesse probavit, & supplenda dicta religioni viditas, quinimo necessitas, per statuatam suadet, providimus, in ea perpetuo futuro temporibus observanda.

§. 1. Canonico recipiendorum forma. Statuimus igitur ut quando in Ecclesia cathedrali, monasterio seu loco alio Religionis eiusdem, canonicorum creatio fuerit facienda, nullus recipiatur, vel induatur in canonicum, nisi persona idonea, vel de eius idoneitate sperare verisimili habeatur, & talis, que inibi in diuini, vel alij, Deo possit, & velit debite impendere officio, quia opportuna & quod huiusmodi creatio, & habitus traditio fieri publice, nisi in Ecclesia monasterij seu alium locum conventualem religionis eiusdem, nisi causa rationalibus eas alibi fieri suaderet, nullus, promissionibus seu obligationibus cum iuramento vel sine, cuiquam faciendum. Quod si secus factum fuerit, eo ipso irritum habeatur. quod, huiusmodi creatio seu habitus traditio, non nisi persona, seu personam religionis eiusdem, qua tunc etiam in Ecclesia, loco, seu monasterio predicto fieri debeat aliquatenus committatur.

§. 2. Probationis modus & locus. Iverd, qui creati fuerint in canonicos, infra probationis tempus in loco in quo saltem septem canonicis resident: necessario habeant residere, eum, idoneus & fidelis deputetur instructor, quos instruere valeat in divinis officijs, & observantia regulari.

§. 3. Canonico creatio ad quem spectet. Ceterum si canonicorum creatio fuerit facienda, ea, pertineat ad Prælatum, vna cum Capitulo vel

Conventu, vel cum consensu fieri debeat coram dicto Capitulo seu Conventu, vel eorum maior parte pari ad eam non procederet, vel creationi faciendæ sine causa rationabili venuerent consentire, Prælatus, ex quo fuerit evidenter expedire, vel necessarium apparere, huiusmodi canonicorum creationem fieri debere, vel per Prælatum & Capitulum, seu Conventum, aut per illum, seu illos, ad quem, seu quos pertinuerit concorditer deliberatum & dispositum fuerit fore creationem huiusmodi faciendam, tunc Prælatus mandet Capitulum seu conventum, & in virtute obedientie eum iungat, ut pari, ac secundum Deum infra vnum mensis spacium ad dictam creationem cum eo in primo casu procedat, vel in secundo creationi faciendæ suum presentem consensum, quod si prefatus Capitulum seu Conventum monuit, vel notificationi huiusmodi parere neglexerint, vel recusaverint, creatio ipsa ea vice libere pertineat ad Prælatum, demummodo per eum nil in premissis factum fuerit fructuiter. in casu autem de uoluntate huiusmodi, Prælatus faciendi eandem creationem cum consilio seniorum eandem Capituli, vel Conventus, eligendorum per ipsam Prælatum, tertiam partem numero ad minus facendum referendum Capituli vel Conventus, de per se non idoneam habere facultatem, ita tamen, quod tunc per alium Prælatum, tot, & non plures creatio, quot antea in cultatibus, a statu antiquo, & debito locorum, priorum seu creati rationabiliter suspensæ, si Prælatus, & Capitulum seu conventum in creatione huiusmodi conuenerint, suo suo eorum arbitrio, qui ad fructum suorum commoda recipiunt affectum, sacra creationi canonicorum huiusmodi nolunt aliter consentire, nisi concedatur eisdem, quod vnum vel plures, qui uoluerint, seu nominaverint, in canonicos creati, prius distantes, hoc deinceps omnino fieri prohibent, decernentes concessiones huiusmodi (si qua ex saltu fuerint) fore nullas, quod nulli ex receptione seu creatio ex ea, vel ob eam seu in ea, in aliquo in loco, in quo, per alium quem fuerit, aliquid acquiratur, nisi per premissa adhibeant, quod Capitulum, vel Conventum Religionis eiusdem in nonitate sui Prælatus, neque eandem Prælatus, vel alteri, occasione ipsius, facere gratiam super receptione, vel creatione canonicorum placuit, quam dixerint, nec ad huiusmodi pro duobus gratiam faciendam, nisi de libera eorum voluntate profecerit, intentione obligata.

§. 4. Professio ut fieri debeat. Presenti quoque statum sancti, quod super canonici Religionis eiusdem, professionem expresse faciant, non clandestine, sed patentes, & si commode fieri poterit in Ecclesia, & cum Missa, qua ipsi fieri Prælatus ad quem spectabit professio ipsam recipere, tempore probationis elapso, per canonicos profecti uolentem congruo loco & tempore hanc iterum requisita, professionem eandem recipere sine rationalibus causa renuerit, vel ultra debitum forte distulerit, dictum canonicum ex tunc in dicta Ecclesia, vel monasterio, ac in terra ipsius, ad omnia idoneum censetur, ad qua censetur foret expresse professus. Teneatur tamen quomodo hoc opportunitas se obtulit, expresse notitiam

professione, aliquo ex tunc ad premissa donec expresse professus, eorum idoneus habeatur, ac nihilominus ipse per proprium Prælatum ad profectum expresse rationabili venuerit consentire, qui professionem ab ea recipere monuit, aut distulit, ut profectus, ad ipsius professionem admittendum, expresse, per suum immediatum futurum & Capitulum, seu Conventum, aut per illum, seu illos, ad quem, seu quos pertinuerit concorditer deliberatum & dispositum fuerit fore creationem huiusmodi faciendam, tunc Prælatus mandet Capitulum seu conventum, & in virtute obedientie eum iungat, ut pari, ac secundum Deum infra vnum mensis spacium ad dictam creationem cum eo in primo casu procedat, vel in secundo creationi faciendæ suum presentem consensum, quod si prefatus Capitulum seu Conventum monuit, vel notificationi huiusmodi parere neglexerint, vel recusaverint, creatio ipsa ea vice libere pertineat ad Prælatum, demummodo per eum nil in premissis factum fuerit fructuiter. in casu autem de uoluntate huiusmodi, Prælatus faciendi eandem creationem cum consilio seniorum eandem Capituli, vel Conventus, eligendorum per ipsam Prælatum, tertiam partem numero ad minus facendum referendum Capituli vel Conventus, de per se non idoneam habere facultatem, ita tamen, quod tunc per alium Prælatum, tot, & non plures creatio, quot antea in cultatibus, a statu antiquo, & debito locorum, priorum seu creati rationabiliter suspensæ, si Prælatus, & Capitulum seu conventum in creatione huiusmodi conuenerint, suo suo eorum arbitrio, qui ad fructum suorum commoda recipiunt affectum, sacra creationi canonicorum huiusmodi nolunt aliter consentire, nisi concedatur eisdem, quod vnum vel plures, qui uoluerint, seu nominaverint, in canonicos creati, prius distantes, hoc deinceps omnino fieri prohibent, decernentes concessiones huiusmodi (si qua ex saltu fuerint) fore nullas, quod nulli ex receptione seu creatio ex ea, vel ob eam seu in ea, in aliquo in loco, in quo, per alium quem fuerit, aliquid acquiratur, nisi per premissa adhibeant, quod Capitulum, vel Conventum Religionis eiusdem in nonitate sui Prælatus, neque eandem Prælatus, vel alteri, occasione ipsius, facere gratiam super receptione, vel creatione canonicorum placuit, quam dixerint, nec ad huiusmodi pro duobus gratiam faciendam, nisi de libera eorum voluntate profecerit, intentione obligata.

§. 5. Receptio clerici, vel laici ad prebendam, ut prohibetur. Dilectum in xpo ut in Ecclesia cathedrali, seu monasterio, vel loco alio Religionis eiusdem, quomodo electionem, vel laici recipiatur ad prebendam seu etiam prebendam, nisi in Ecclesia, seu monasterio, vel loco debeat prebendam, & sua, nec huiusmodi prebendam, seu prebendam, vel ad tempus vendatur, detur, seu alius coactione datur. Quicquid autem contra prohibitionem huiusmodi actum fuerit, annuus decernimus irritum, & inane, ac inuiciduum circa officia, vel ministeria, aut alia digna opportuna, in his consuevit per seculares clericos, & alios exerceri, aliquid immutari.

§. 6. Clerici in clericali officio, quando, & quomodo faciendum.

¶ Item dicta Religio salubriter in omnibus diuinitate in Ecclesia, seu monasterio, locum alio collocatione, seu inuentione Religionis eiusdem, Superiorum dicta Religionis non habeat, ac etiam in quolibet collectione canonicali loco dolo, vel maiorem numerum habeat canonicorum, etiam si Superiorum in dicta Religione habeat prebendam in alio loco etiam minore habundantiam numerum habeat, in quo Prior claustrali esse possit, confirmatur huiusmodi Prior claustrali, in quo constitutus fuerit per illum, seu illos, ad quem, vel ad quos pertinet, cum consilio aliquorum seniorum in loco, qui constituitur, attentius providendo, quod per se, qua ratione Religionis ordinatum habeat, quod tunc idoneus ad exercendum, in Priori claustrali officium, in loco, in quo constitutus fuerit, assumat dictum vero Prior quam eum abesse, vel sic impediri contingit, quod incumbens sibi officium per se nequeat exercere, nec aliquem ex canonicis dicti loci, ad hoc idoneum deputare, qui in huiusmodi absentia, vel impedimento daretur, nec ipsum gerat, nisi alium ex prioribus seu Religio, vel consuetudine ratione dignitatis, vel alterum beneficij, in premissis casibus gerere non huiusmodi, computere nosceretur, vel nisi dicta Religio super aliquem ad hoc pro ipso Priore duxerit eligendum, in loco eodem in quo secundum premissa huiusmodi alium maxime fuerit statuendum, Prælatus huiusmodi quem ipsum impediri, vel abesse contingit, ut de Priori claustrali premissis, teneatur aliquem loco, in quo ea que ad officium Priori claustrali pertinet, ad Priori fieri de consilio seniorum, non intendi, nec a subrogatione ipsius, de premissis observantia aliquid immutari.

profiteri. Aliquin ex tunc ad praemissa uocet expressè fuerit professus, immo idoneus habeatur, ac nihilominus ipsi per proprium Praelatum ad proficiendam expressè compelli. Praelatus quoque, qui professionem ab eo recipere uoluerit, aut dimittere, ut praefertur, ad ipsius professionem admittendam, expressè, per suum immediatam superiorem Religioni eiusdem, seu per eum ad quem pertinet, compellatur.

§. 5. Receptio clerici, vel laici ad praebendam, ut prohibetur.

Præbendam insuper ut in Ecclesia cathedrali, seu monasterio, vel loco alio Religionis eiusdem, quibus clericus secularis, vel laicus recipitur ad praebendam seu etiam portionem, nisi eadem Ecclesia, seu monasterio, vel loco de iure praerogata sit, & sua. nec huiusmodi praebenda, seu portio ad vitam, vel ad tempus vendatur, detur, seu alia uocetur eadem. Quicquid autem contra prohibitionem huiusmodi attentatum fuerit, omnino de certissimo irritum & inane ac nihilominus recipiente, vendente, dante, & concedente huiusmodi, ultra poenam a iure statutam, & poenam suorum arbitrio ponantur. Per praemissa uero non intendimus circa officia, vel ministeria, aut alia officia opportuna, nisi consueta per seculares clericos, vel laicos exerceri, aliquid immutare.

§. 6. Prioris claustralis electio, quando, & quomodo faciendâ.

Ut autem dicta Religio salubriter in omnibus dirigatur, in Ecclesia, seu monasterio, locoque alio collegiatis, seu conventuali Religionis eiusdem, Superiorem illi Religionis non habeat, ac etiam in quolibet collegiatis, seu conventuali loco duodecim, vel maiorem numerum habeat canonicorum (etiam si Superiorem in ipsa Religione habeat) necnon in alio loco etiam minore duodecim numerum habeat, in quo Prior claustralis esse constituitur, constituitur huiusmodi Prior claustralis. Dicitur Prior constitutus fiat per illum, seu illos, ad quos, ut ad quos pertinet, cum consilio aliquorum seniorum illius loci, in quo constituitur, attentius providendo, quod persona, quae zelum Religionis ordinatum habeat, quae exaltat idonea ad exercendum, in Prioris claustralis officium, in loco, in quo constituta fuerit, assumatur. Dicitur uero Prior quum eum abesse, vel sic impediri contingerit, quod non omnibus sibi officium per se nequeat exercere, teneatur aliquem ex canonicis dicti loci, ad hoc idoneum deputare, quod huiusmodi absentia, vel impedimento dante, uices ipsius gerat, nisi alicui ex prioribus seu Monachis, vel consuetudine ratione dignitate profuerit, vel alterum beneficii, in praemissis casibus gerere uice huiusmodi, competere nosceretur, vel nisi dicti Prioris Superior aliquem ad hoc pro ipso Priori duxerit deputandum, in loco autem in quo secundum praemissa Prior claustralis munus fuerit statuendum, Praesidens talibus quum ipsam impediri, vel abesse contingerit, ut de Prioris claustralis praerogatiua, teneatur aliquem loco suo, quod ad ea quae ad officium Prioris claustralis pertinent, deputare. Per hoc autem, quod uolumus constitutum dicti Prioris fieri de consilio seniorum, non intendimus circa aduocatum ipsum, de pristina obseruantia aliquid commutare.

§. 7. Regulare Capitulum quoties, & quomodo tenendum.

Per regularem disciplinam attentius obseruanda in Ecclesia cathedrali, seu monasterio, locoque alio conventuali Religionis eiusdem, diebus singulis, in aliquo loco, in quibus quatuor, aut plures canonici fuerint deputati, saltem semel in septimana, & etiam saepius in eiusdem (si in ipso saepius, ac in quibus suis locis alijs non conventualiibus, toties, & quando est in eis fieri consuetum) regulare Capitulum teneatur, in quo antequam ad tractanda alia procedatur, canonicorum excessus, transgressiones, & negligentia corrigantur, ac de disciplina & confirmatione regulari tractetur salubriter, & agatur, nullo ibidem proteruo, aut clamore, seu irruenter se habere quomodolibet praesumentem.

§. 8. Annuale Capitulum ubi conuocandum & qui eidem interesse debeant, & quae in dicto Capitulo agenda sint.

In singulis quoque Ecclesijs cathedralibus, monasterijs atque locis collegiatis, seu conventualiibus Religionis praefatae principalibus, uel ab alijs dependentibus (etiam si in eis alius non fuerit consuetum) & in singulis alijs locis Religionis eiusdem habentibus membra subiecta, aut si ubi solitum est Capitulum celebrari, annuo singulis Capitulum celebratur, et uidebitur ad hoc statuto, uel per ipsum Capitulum annuo singulis statutis, in loco scilicet principali, & non alibi, nisi euidentis necessitate suaderet huiusmodi Capitulum alibi celebrandum, Praelatus aut loci principalis, in loco in quo celebrabitur ipsum Capitulum eidem Capitulo omnino studeat personaliter interesse, cui etiam praesente debet, quod si eum tunc ab eodem Capitulo abesse contingerit, teneatur alium idoneo loci & Religionis eiusdem committere uices suas, qui intersit, & praesit Capitulo memorato, nisi ex privilegio, statuto, uel consuetudine alteri hoc competere nosceretur. ad huiusmodi autem Capitulum abbas, Praepositi, Priores, & administratores eidem loco principali immediate subiecti, necnon ubi fuerit consuetum, etiam canonici administrationem non habentes, extra Ecclesias, monasteria, & loca praedicta morantes, personaliter conuenire impedimento cessante legitimo, aut impedimento huiusmodi subsistente, abbas, Praepositi, Priores & administratores praefati procuratorem idoneum sufficienter instructum, cum mandato legitimum causam, seu causas impedimenti huiusmodi, & expressè iurandi in animas ipsorum constituentium, causas huiusmodi fore veras, & reddendi rationem infra scriptam, & illa faciendi, quae facere possent si essent praesentes, potestatem continentem, ad ipsum Capitulum dirigeret teneantur. Id uero, qui tunc praesit dicto Capitulo, cum quatuor senioribus per ipsum Capitulum aut maiorem partem ipsum eligendis, au causa huiusmodi sufficientes fuerint arbitratibus, uel eum non uenerint, aut nullum talem procuratorem mittentibus, uel causa minus sufficientes praetendentibus, de poena condigna ob hoc talibus infligenda habeat estimare, quam ipse solu

Præsens infligenti, & alius contra ipsos absentes si opus fuerit auctoritate apostolica prout iustitia, & regularia instituta fuerint, procedendi habeat facultatem. Conuenientes ad dictum Capitulum vitam ducant communem, & faciant proportionaliter simul omnes expensas, nisi forte ex consuetudine, vel statuto, aut alia ordinatione rationabili incumbere alijs, seu alijs onus expensarum huiusmodi faciendi, quos tamen si ex hoc, quod singulis annis fieri volumus Capitulum memoratum, vel ex alijs supra, vel infra statutis, ampliores expensas fieri contigerit, volumus in expensis publicis plus solito onerari, sed tunc huiusmodi ampliores expensas fieri per omnes simul proportionaliter, vt praefertur. Quod si forsitan aliqui ex loco predicto in quibus, vt praefertur, debet dictum Capitulum celebrari, membra habeat adeo fibremota, quod administratores principales dictorum membrorum nequeant annis singulis ad ipsum Capitulum alij, notabili dispendio conuenire, tunc dictum Capitulum teneant ordinare, quando dicti administratores ad Capitulum huiusmodi debeant conuenire.

In huiusmodi autem Capitulo tractetur precipue de reformatione morum & obseruantia regulari, ac corrigantur & reformentur in eo, quae super spiritualibus, & temporalibus Religionis eiusdem corrigenda fuerint, & etiam reformanda ipsos, Capitulo perdurante, Abbates, Priores, Praepositi, ac Archidiaconi, ceterique administrationem habentes in religione predicta, quous nomine censentur, de suis administrationibus eidem Capitulo teneantur offerre, & in scriptis tradere ratione, declarando videlicet si administrationes ipse aliquibus, & quantum, & ex quibus causis, quibus, personis, & quolibet obligationibus, & an sub iustis sint debitis obligatae, & an ipsa debita possint de rebus extantibus mobilibus per solui, aliaq, onera sibi, suisq, administrationibus incumbere supportari sine debitorum augmento, & generaliter an administrationes ipsae in casu desolationis, & quare, vel in statu praesentis existant. Huiusmodi autem rationum scriptura, continentes administrationum ipsarum tam onera, quam augmenta, in loco principali cuius tenetur Capitulum, sub fida custodia fideliter conserventur, eorum a quibus ratio reddita fuerit proprijs subscriptionibus communita. Volumus autem, quod in casu, vbi Abbates, Priores, Praepositi, Archidiaconi, & alij administrationem habentibus, minime videretur expeditis, sed per uisum esse euolare in dicto Capitulo commoda, seu augmenta, quae de administratione huiusmodi superessent, quatuor eligendis de dicto Capitulo, duobus per ipsum Abbatem, seu Praepositum, vel Priorem, seu Archidiaconum, vel quemvis alium administrationem habentem, & duobus alijs per Capitulum, vel maiorem partem ipsius, qui quatuor huiusmodi officium in virtute obedientiae recipere teneantur, reuolare predicta quae superessent in quibuscumque rebus consistunt, fideliter teneantur eiusdem quatuor sic electis, iuramento in praesentia dicti Capituli praestito, quod non reuelabunt predicta, nisi cedentibus, vel decedentibus qui reddiderint rationem, vel alia causa rationabili exigente, & tunc de licentia superioris sui, vel illius, qui dictam reddidit rationem.

§.9. Capitulum provinciale vbi, & per quos fieri debeat.

Constitutionem in super Concilij Generalis de summi Capituli Abbatum atque Priorum Abbatibus proprijs non habentium, in singulis regni sui provincijs faciendis, volentes ex adhaerentia obseruari, statuimus quod in regione predicta, in singulis provincijs per vos designatis inferioribus & distinctis, fiat in loco qui ad hoc fuerit deputatus de quadriennio in quadriennum (saluo iure Dioces.) commune seu provinciale Capitulum Abbatum, Praepositorum, Priorum, ceterumq, Prelatorum, Abbatum, seu alios Prelatos superiores eiusdem Religionis non habentium, necnon Praepositorum, Priorum, vel aliorum maiorum in Ecclesijs Cathedralibus praesentibus existentium, ac post antistites ipsorum regionum curiam canonicorum habentium quocumque nomine iusticiantur, aut nuncupentur, siue pronominati excepto existentibus, ad quos vnuer si conueniant, impedimentum canonicum non habentes, dictam Constitutionem contra praesatum provinciale Capitulum, & aliam eorum prouide, qua salubriter instituta in Religione praefata, & fragabiliter obseruantur. Qui vero ad praesatum Capitulum personaliter venire nequeuerint legitime impediti, ad alleganda causam impedimenti huiusmodi, & praedictam, necnon ad videndum ordinationes, seu statuta, quae mandata in dicto capitulo facienda, ac si idem iudicet impediri personaliter praesens esset conueniam suum eiusdem Ecclesiae, monasterij seu loci (si commode fieri possit) alioq, in aliam personam idoneam conuenientem mandato causam impedimenti huiusmodi conuenientem, & si potestatem in animam conuenientem conuenientem causam huiusmodi veram esse, ad dictum Capitulum mittere teneantur. Persona vero quae praesatum huiusmodi provinciale Capitulum celebrando (quod potestatem de vno provinciali, ad aliud provinciale vnum per durare) arbitretur, & decernat an ex officio causa dictorum non venientium ad Capitulum, iusticiantes existant, a quorum arbitrio, seu decreto super nulli appellare liceat, vel eum reclamare. Non venientes autem ad dictum Capitulum legitime impediti, si possint ad illud cum sufficiente mandato, vt praemittitur, mittentes, teneantur expensas, quas fecerint in veniendo ad dictum Capitulum morando, & rediendo saluare, iuxta Praesidentium dicti Capituli, seu maioris partem eorum, arbitrium extimandas in termino per ipsos Praesidentes statuto, de bonis suis administrationem perfoluere, in vtilitatem ipsius provinciali Capituli conuenientibus, super quibus nulli, in totum, vel in partem gratia fieri valeat, vel remissio iudicetur. Eorum etiam dicti Praesidentes, eosdem ad eorum solutionem per conseruato iudiciali auctoritate apostolica coecere, suumq, processum, & sententias publicare, seu facere publicari in loca dictae Religionis, provinciae tamen eiusdem. Et nihilominus alias, contra non venientes praefatos (maxime si per correctionem euent sine ve noxiarum statum Ecclesiae, vel monasterij eorum, vt alias maiore se subterfugerint) prout dicti Praesidentibus, seu maioris partem ipsorum tenentur.

... visitatores ... Capituli de praesentibus ... alia quae, ex executione illa fuerint generata concilij ...

... Capituli per dicti ordinationes quos ligent. ... abbas, decanus abbas, Praepositi, Priores, ac ...

... expensa a quibus sustinenda. ... dicitur etiam quod, dictarum Ecclesiarum & ...

... cathedrales canonicorum carere maioribus temporibus d. Capituli.

... forte tempore, quo imminet provinciale Capitulum celebrandum, contigerit Ecclesiam ...

... quadriennum pro Capitulo celebrando quomodo intelligatur.

stratum. Censat in super, ne quisquam ipsorum, aut famulantes eorum per se, vel per interpositam personam aliquam pecuniam huiusmodi, vel alia occasione quacunque, nisi pro expensis duntaxat, & tunc secundum infra scriptum modum exigant, aut etiam a volente recipiant, neque aliquid minus quodcumque sit, vel qualiter curque offeratur, presument recipere à quocunque, ut non qua sua sint videantur quæere, sed qua Christi, quod si fuerit contra presumptum, duplum eius quod receperit, Ecclesie, monasterio, sine loco, à qua, vel quæ id recipere fuerit, intra mensem reddere teneantur: alioquin duplum ipsius cui vis a dictum tempus restituerit, & si non sint ab officio, beneficio, suspensione, quousque emanat Ecclesie, monasterii, sine loco, de huiusmodi duplo plenariam satisfactionem impendant. Et nihilominus quidem Visitatores si opus fuerit, per Presidentem, seu duo sint ab officio, beneficio, suspensione, ad restitutionem, & satisfactio, auctoritate Apostolica per censuram Ecclesiasticam, & alia opportuna ratione compellantur. Concedimus tamen, ut Presidentes dicti capituli, vel pari maior eorum, ordinare possint, prout & quando eis visum fuerit expedire, quod dicti Visitatores expensas recipiant in pecunia, & eo casu quoque duxerint ordinandum, dictas expensas, omnino & factore remitti, moderari habeant, & taxare. Et si visum fuerit, in constitutione, quam super moderacione preteritacionum edidimus, qua incipit, Visitationis, nihilominus excedatur. Idem etiam Presidentes discretè provideant, ut quum inter loca visitata, & visitanda magna fuerit distantia, quantum quilibet eorundem locorum, scilicet, & etiam visitandum, solvere habeant Visitatores pro suis sumptibus moderari. Si tamen monasteria visitanda in familiaribus sint collapsa, tunc de expensis quas dicti Visitatores facturi erant occasione visitacionis locorum huiusmodi esse ipsorum, provideatur eisdem de communi contributione in provinciali capitulo facta. Et autem in scandalis precludatur, in huiusmodi Visitatoribus moderari, si illi, seu eorum nomina, qui eum aliqua secretam visitacionibus revelaverint, presument alij revelare, sed tunc alicuius dicti Visitatores procedant super dicta reuelata, prout secundum canonicam & regularia instituta fuerit procedendum. Quod si dicti Visitatores contra inhibitionem huiusmodi revelaverint, seu eorum nomina detexerint, prout facti qualiter exiger, per Presidentes, vel eorum quemlibet, puniantur.

Quum in provinciali, & annali Capitulo, & alijs negotijs expensis necessaria requirantur, ut unus duntaxat in partes levis supportetur, statim, quod in eisdem Capitulo cuiusquam contradicione, vel absencia non obstante, pro communibus libertatibus defendendis, necnon necessitatibus, utilitatibus, & alijs plerumque occurrentibus necessarijs oneribus, & expensis auctoritate Apostolica imponatur collecta, subventiones seu contributiones, videlicet in Capitulo provinciali pro tangentiis ipsius Capituli, secundum arbitrium ipsius

provinciali Capitulo, vel maiori partu eiusdem. In annali vero Capitulo, pro tangentiis ipsius annali Capitulum, vel locum principalem, ubi debet ipsum Capitulum celebrari, secundum arbitrium Prelati presidentis ipsius annali Capituli, & Diffinitorum, ubi Diffinitores fuerint, & ubi non fuerint, secundum arbitrium ipsius Capituli, seu maiori partu eiusdem. Volumus tamen, quod libertates, necessitates, seu utilitates, & alia pro quibus huiusmodi collecta, subventiones, seu contributiones fuerint imponende, in eisdem Capitulo provincialibus, & annalibus clare, & explicitè ponantur, & aliter, quam ut premititur imponi, non possint. & si secus actum fuerit, impositio, & processus, ac sententia occasione huiusmodi impositionis facti, & lata, omni careant robore firmitate, ac nihilominus restituantur eisdem quicquid occasione huiusmodi ab ipsi exactum fuerit, & receptum. De dictis autem subventionibus, contributionibus, seu collectis possit membrum necessitatem patientium subveniri, prout expostu primo dictum necessitatibus annali Capitulo, predicti quorum arbitrii subventiones, contributiones, seu collecta huiusmodi imponi debuerint, in ipso annali Capitulo fuerint arbitrarij. Prout tamen quod administratores dictorum membrorum necessitatem patientium expendere habeant pro dictis necessitatibus quantum membra ipsa poterint sustinere. Et autem in consecratione collectorum, subventionum, seu contributionum huiusmodi adhibeatur cautela diligens, & etiam opportuna, prout incipit, ut illa qua imposita fuerint in Capitulo provinciali, per tres honores, & fideles de illis, qui ad ipsum Capitulum provinciale venire tenentur, in aliqua Ecclesia, Monasterio, seu alio loco conveniunt, & securo serventur, qua vero imposita fuerint in annali, per tres fideles canonicos loci, in quo imponantur, quorum unus imponat ille, qui presuerit ipsi Capitulo annali, alium vero priores, & administratores, & tertium Capitulum, seu conventus, monasterij, sine loci, ubi huiusmodi annale Capitulum fieri debet, in una arca serrata in tribus distinctis seris, & clavis fideliter custodiantur, & in usus duntaxat, pro quibus imposita fuerint, convertantur. Pro his autem collectis, & subventionibus, seu contributionibus fideliter conservandis, & ut premititur expendendis, dicti tres, qui ad hoc fuerint in provinciali Capitulo deputati, present in Presidentium ipsius Capituli, & alij presati tres canonicis in Prelati presidentis, & Capituli, seu conventus loci principali, cuius annale Capitulum celebrabitur presentia, corporaliter iuramentum, nec imponi valeat alia contributio, quamvis aliquid de prima contributione, quod sufficit contigerit superesse. Habeant autem Presidentes, & eorum quilibet, quo ad huiusmodi provincialia capitula, similiter quoque Prelati, seu alij, qui preerint dictis annalibus Capitulo, quo ad ipsa annalia capitula auctoritate apostolica supradicta exigendis, colligendis, & levandis collectis, subventiones, & contributiones predictas, & contraditores, & rebelles quoslibet eadem auctoritate per censuram Ecclesiasticam, vel alia iuris, & ipsius religionis remedia, remota cuiuslibet appellationis obstaculo compellendi, & etiam puniendi, & exequendi libere suos processus, & sententias super

pra-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

pramisso habitos, & prelatos in Ecclesia Cathedralibus, alijque laici religionis eiusdem, quando, & quatenus eorum visum fuerit expedire, necnon etiam absoluti (congrua tamen satisfactione praemissa) a dicto sententia, & relaxandi, atque tollendi omnes processus, & sententias eorumdem, & cum eis, qui dicta legati sententias per simpliciter acem, & tunc igitur antiam, non tamen in contemptum elatum, celebrando divina, vel se ingerendo eisdem irregularitatem incurserint super irregularitate huiusmodi dispensandi liberam potestatem.

§. 21. Magistri ad docendos canonicos deputentur.

Quoniam per exercitium lectionis, studentes literarum scientiarum imbuntur, nos cupientes ut viri religionis eiusdem in primis, & deinde in Diocesi, & Canonici laici scientias instruant, statimus, quod in quilibet Ecclesia Cathedrali, monasterio, locum alio Conventuali, seu Collegiati dicitur religionis, cui ad hoc suppetent facultates, habeatur magister, qui canonicos doceat infra scripta locorum in scientiis, videlicet Grammatica, Logica, & Philosophia, praemissa attentius, ut seculares instruendi cum ipsi canonicis, docentur in eisdem monasteriis, siue locis, nullatenus admittantur, in Ecclesia tamen Cathedralibus religionis eiusdem, infra scripta loca edita observentur. Providetur autem quoties praefato magistro, si alius, quam canonicus eiusdem loci fuerit, sufficienter in pane & vino, & per alia, per illos, qui talia tenentur in eadem Ecclesia, monasterio, siue loco canonicis ministrare. Eisdem quoque, magistro pro vestimentis, & calcamentis, ac salario congrua per se annua assignetur, summam viginti librarum Turonensium parvarum nequaquam excedens, quae de infra scripta communis contributione solvantur, donec pro ea certis, & perpetuis redditibus fuerit assignati. Si vero in locis praedictis fuerit canonicus ad huiusmodi instructionem idoneus, per superiorum suorum, ad quem hoc pertinet, deputetur instructor, & ad hoc si necesse fuerit compellatur, cui si quidem instructori Canonico ultra vicium, & vestitum, pro libere emenda, & alijs necessitatibus suis iuxta dispositionem Superioris sui, decem librae parvarum Turonensium assignentur, vel alii vero, seu alij ad quos spectaverit, canonicos instruendos dociles tam de capite, quam de membris, cum consilio seniorum eligere, & de ipsorum certo numero, ac de lectis, & temporibus, quibus lectionibus, quibus diebus officij, seu obsequijs alijs opportunis intendant, ordinare potest, & provide teneatur. Si tamen dicti Canonici instruendi, teneant, & instrui commode in loco principali nequaerint, & propter hoc fuerit hactenus consuetum, ipsos instruendos in aliquo de membris ipsius loci tenere, atque instrui, non intendimus circa hoc, dummodo ibidem viget observantia regularis, aliquid immutare. Possunt autem praefatus Magister, seu instructor, & instruendi, cum consilio seniorum prout expediens visum fuerit eis, ad quos pertinet, removeri, & per eos loco eorum, qui remoti fuerint, alij subrogari. Praecipuum in super eundem visitatoribus in provincialibus Capitulis deputato, quod ea, quae sunt de Magistro, seu instructo-

re, & personis instruendis, & alijs circa hoc praesentibus ordinatis, faciant autoritate apostolica per se, & alia opportuna remota appellacione remota, firmiter observari. Et nihilominus ea quae super praedictis fecerint, & innovaverint, praedictis Capitulis provincialis referant, quatenus auctoritate apostolica, si eis, vel maiori parti ipsorum visum fuerit, contra negligentes, vel rebelles in praesentibus, procedat sicut videbitur expedire.

§. 23. Canonici quibus, & quot ad studia mittantur.

Quia vero expedire dignoscitur, ut idem Canonici postquam in scientiis primitivis fuerint eruditi, ad sacra Theologia, vel Canoniam transire facultatem, statimus, ut Ecclesia Cathedralis, Monasterium, Prioratus, locumve alius religionis cuiuscumque membrum inferius designandum, de quibus nunc natio numero Canonico, unum aptum Canonico huiusmodi scientiis acquirere ad generalia, seu solennia studia mittere, & in illis intendere, ut in praesentibus, & in infra scripta annua pensione praedicta, huiusmodi autem vicenarium numerum si volumus computari, ut videlicet illi duntaxat Canonici unumquemque ipsam efficiant in casu, qui fuerint in Ecclesia, Monasterio, vel loco alio principali, & in loco alio subiecto, habente octo, vel plures Canonicos, praeter Prioratum, seu administratorem loci subiecti, & ipsorum cum canonicis eiusdem Ecclesiae, seu Monasterij, & loci alterius principali, in computatione, ac vicenarium huiusmodi coniungantur. Quod si forsan vicenarium numerum vicenarium aliqui supererint, qui tamen vicenarium alium non completerent, non propter hoc admitterentur ad studia praedicta. Si autem vicenarium huiusmodi Ecclesia, Monasterium, siue locus ad mittendum plures ad praedicta studia, quae praemittuntur, admitteret, vel ordinaretur, non intendimus consuetudinem, statum, seu statum, non intendimus consuetudinem, statum, seu statum huiusmodi per praemissa aliquatenus derogare. Si vero in huiusmodi Ecclesia, Monasterio, siue loco alio principali, vicenarius Canonico non existat, numerus tamen maior senioris sui vicenarium visitatores per provinciale Capitulum deputati, quum in ea, vel eo visitationis officium exercuerint, inquirere de facultatibus, & meritis huiusmodi Ecclesiae, monasterij, siue loci, & si huiusmodi vicenarium supportatum, inveniatur facultas sufficere pro vicenariis, vel vicenariis Canonice ad dicta studia destinando, & relaxando de hoc faciant in provinciali Capitulo subrogati, in quo Praesidentes cum consilio, & assensu maiori parte Capituli, ordinant autoritate apostolica iuxta vicenarium supportatum facultatum, de vicenariis, vel vicenariis Canonice ad eadem studia destinando. Eligantur autem ipsi Canonici mittendi, prout ad scientias Theologiae, Iuris Canonici, seu magis adynam, quam ad aliam aptioris poterint inveniri, si tamen quoad (si res reperiantur pro ipsius Theologiae studio) ad vicenarium mittendorum, pro ipsius Theologiae studio designentur, & qui electus fuerit, ad vicenarium suum

129, ad aliam propriam artem in qua se transierit, quod si fuerit de studio removerit. Et autem ad electionem Canonico ad praedicta studia intendendo, congrua tamen de cetero procedatur, Capitulum Ecclesiae Cathedralis religionis eiusdem, si prout aliter verum, prius, & quibus alius Praefatus Monasterij, seu Prioratus, & loci Conventualis religionis eiusdem, habent vicenarium, aut maiorem numerum Canonico, quingentis, habent vero numerum vicenarium vicenarium, tres Canonicos seniores, qui dictam electionem facere habeant infra quinquaginta dies post festum Beatae Mariae Magdalene, quod praesentibus a publicatione huiusmodi nostre constitutionis in eorum Capitulis annuiter facta occurrerit, & deinde singulis annis in septimum, quotiens electio de Canonico, infra dictum tempus eligere tenentur. Seniores autem ipsi antiquum ad huiusmodi electionem procedant, vicenarium praesentibus ad quod praesentibus per dictum vicenarium praesentibus fuerit, eos volumus coartari, quod tamen, ante octidies, seu favor etiam illis in Canonice in scientiis primitivis, & regularibus vicenariis informati, ac vita, & moribus commentum, eligent ad studia praedicta, quos magis doctos, & aptiores esse crediderint ad alterentur, ex Theologia, & Iuris Canonici scientiis, ad quam fuerint admodum. Quum vero dicti seniores praesentibus huiusmodi inveniuntur, teneantur infra tres dies cum consilio instructorum, si Canonice existerit, in vicenarium suum assignandi, coram Ecclesia Cathedrali, Capitulo, vel Abate, seu Priore, vel alio Praefato praesentibus, mittendo praefatos eligere. Electionem autem facta per praesentibus, vel maiorem partem vicenarium vicenarium, cum consilio, et praemittitur instructorum, et quum per vicenarium, licentiam eundem ad studia praedicta infra sex dies, post habitam de dicta electione vicenarium, considerare eis sit ad vicenarium, licentiam illi mittendo ad Praesentibus studium, illis in exaltatione sanctae Crucis, alij vero ad alia studia destinandi, in sancti Lucae diebus, scilicet, vel circa, ad quod pertinet. Quod si forsan dictum Capitulum instructorum quinquaginta dies, praefatos septem seniores, vel dicti quinquaginta dies, praefatos septem seniores, vel dicti Praefatus, vel alio Praefato, vel praesentibus, electum vicenarium, vel eorum maiori parte in casu quolibet praesentibus, infra dictos tres dies huiusmodi Canonice mittendo non doxerint eligendo, tunc in dicta Cathedrali, ad illum, qui praesentibus in regularibus doctrinis post vicenarium, in Monasterio vero, seu Prioratu, locum alio ad Abbatem, seu Priorem, vel alium Praefatum, & ipsa huiusmodi electio deservatur. Illi vero ad quum ipsa electio fuerit devoluta, electio vicenarium mittendorum infra vicenarium post notitiam devolutionis huiusmodi, cum consilio quatuor vicenarium vicenarium sua Ecclesia, seu Monasterij, seu loci, vel Prioratus huiusmodi, quos ad hoc electio, & quibus vicenarium vicenarium, facere teneatur. Quum in praesentibus reperitur fuerit deliquisse, prout

... ad aliam proprio arbitrio nonqueat se transferre, quod si fecerit, de studio reuocetur. Et autem ad electionem Canonice ad predicta studia mittendum, fuerit, & ceteris congrua procedatur, Capitulum Ecclesie Cathedralis religionis eiusdem, septem abbas, Prior, & quatuor alii Prelati Monasterij, seu Prioratus, & loci Conuentualis religionis eiusdem, habentis vicarium, aut maiorem numerum Canonorum, quinque habentis verò numerum minorum vicarium, tres Canonicos seniores, qui dictam electionem facere debeant infra quinque dies post festum Beate Marie Magdalene, quod primitus à publicatione huiusmodi nostre constitutionis in eorum Capitulo annualibus facta occurrerit, & deinde singulis annis in perpetuum, quotiens electio de Canonis, ut promittitur, mittendus extiterit facienda, infra idem tempus eligere teneatur. Seniores autem ipsi antequam ad huiusmodi electionem procedant, iuramentum prestent ad quod præstandum per Superioris sui, si opus fuerit, eos volumus cogitari) quod timere, amare, odio, pretio, seu favore reiectis, nos et Canonicos in senectute primitiuis, & regularibus observantis informari, ac vitæ, & moribus commendatis, eligant ad studia supradicta, quos magis doctos, & aptiores esse crediderint ad alterutram, ex Theologia, & loci Canonice scientijs, ad quam fuerint destinandi. Quam verò dicti seniores præluerint huiusmodi iuramentum, teneantur infra tres dies cum consilio infra scripti, si Canonice extiterit, iuramento simili asstringendos, eorum Ecclesie Cathedralis Capitulum, vel abbatem, seu Priorem, vel alio Prelato predictis, mittendo prefatos eligere. Electionem autem facta per seniores electum, vel maiorem partem numerum eorumdem, cum consilio: ut promittitur instructio, non ad quem pertinerit, licentiam eorum ad studia supradicta infra sex dies, post habitam de dicta electione notitiam, concedere eis sit illis. Idemque dicti mittendus ad Parisiense studium, illuc in Exaltatione sancte Crucis, alij verò ad alia studia destinandi sunt in sancti Lucae diebus festis, vel circa, ad ipsi procedunt. Quod si forsitan dictum Capitulum infra predictos quinque dies, prefatos septem seniores, non elegerit, aut si ipsi septem ab eodem Capitulo, vel dicti quinque, seu tribus senioribus à prefato Abbate, seu Priore, vel alio Prelato, ut profertur, electi, idem seniores, vel eorum maior pars in casu quolibet predictorum, infra dictos tres dies huiusmodi Canonicos mittendos non duxerint eligendos: extunc in Ecclesia Cathedrali, ad illum, qui præstet in regularibus disciplinis post Ansticem, in Monasterio verò, seu Prioratu, licetue alio ad abbatem, seu Priorem, vel aliam Prelatum, to ipse huiusmodi electio deuoluatur. Ideo verò ad quem ipsa electio fuerit deuoluta, electione dictorum mittendorum infra triiduum post notitiam deuolutionis huiusmodi, cum consilio quatuor canonicorum discretiorum sua Ecclesia, seu Monasterij, aut loci, vel Prioratus huiusmodi, quot ad hoc elegerit, & simili iuramento, facere teneatur. Qui vero in præmissis repositus fuerit deliquisse, prout

delictis quatuor exegerit, puniatur, nihilominus hi, que circa hac negligenter omisa, vel dolose commissa fuerint supplendus quantocius, & etiam reformandi. §. 24. Pensione Doctoribus, Lectoribus, Scholasticis, &c. assignentur.

Quoniam insistentes literarum studij diuersa subire oportet onera expensarum, predicti Canonici, qui mittentur ad studia generalia, Magistri, & Baccalarii, legentibus, ac scholaribus studentibus, in subsequentibus quantitatibus pro expensis huiusmodi, fore decernimus pensiones annis singulis ministrandas, videlicet in Theologia magistro sexaginta, Baccalario quadraginta, ac scholaris similiter quadraginta. In iure verò Canonico Doctore quinquaginta, Baccalario vero, ac scholaris, cuiuslibet eorum videlicet, triginta quinque libras Turonensium paruarum, vel eorum valorem in alia moneta, tam pro victualibus, & vestimentis, quam pro libris, & quibuscumque necessitatibus alij eorumdem. Si autem in aliqua Ecclesia, Monasterio, seu loco est taxatum, siue ordinatum, quod & quantum assignari debeat Canonico in studio existenti, illud detur, & assignetur loco pensionis predictæ, etiam si eandem excedat, et qui ut præmissum est, ad studium transmittetur. Vbi verò huiusmodi taxatio, vel ordinatio non est facta, volumus, quos qui tenentur Canonici insistentes in suis Ecclesiis, Monasterijs, seu locis, de victualibus, & vestibus præuidere, prouisione huiusmodi ipsi, qui mittentur ad huiusmodi studia (etiam si taxationem dictarum pensionum excedat) loco pensionum huiusmodi integritate facere teneantur. Quod si huiusmodi taxatio, ordinatio, siue prouisio ad summam dictarum non ascenderit pensionum, & infra scriptis a communi contributione, id quod ei de fuerit suppleatur. Et si forte taxatio, ordinatio, seu prouisio prefate, non in pecunia, sed in alijs rebus ipsi Canonici consueuerint assignari, ut super alienatione eorum posset altercatio suboriri, in primo annali Capitulo Ecclesie, Monasterij, siue loci eorum, qui mittentur ad studia, tres pro viui per ipsum Capitulum, vel maiorem partem ipsius deputentur, qui in pecunia valorem prouisionis eiusdem compensatio ea, qua computanda fuerint de bono, & æquo, & compensando vnum annum cum alio, debeant estimare. que quidem prouisione, pensiones, seu alia, que loco eorum fuerint assignanda, per eos, qui ad eorum solutionem tenebuntur, in festo assumptionis B. Marie anno quolibet, collectoribus ad eorum collectionem deputatis, integritate persoluantur. & per eos illi videlicet, qui ad studium Parisiense in festo Exaltationis S. Crucis, vel circa illud, et verò, qui ad alia studia generalia, vel solemnitas fuerint deputati, in festo Beati Lucae, vel circa, singulis annis infallibiliter transmittantur. Si quis vero abbas, Prepositus, Prior, vel Administrator, vel quicumque alius, qui ad predicta solvenda tenebuntur, illud quod ipsorum quemlibet pro rata contingente in termino ad hoc statuto soluere dicti collectoribus non curarent, teneantur ex tunc vltra quantitatem, ad quam erunt, ut promittitur, obligati, quintam partem eiusdem quantitates, nomine pene soluere dicti collectoribus infra mē-

sem.

ERTIVM. & alij eius in p... alia opportunis... obseruari. Et ubi... & inueniunt... alij referant, quos... alij maiori parti... res, ut relectum... pedes.

UNIVERSITÄTS- BIBLIOTHEK PADERBORN

gover, capto fit in dicitur per unum ad quatuor, et
 quatuor ad octiduum, & nihilominus de studio reuocetur
 & loco, nisi ad subrogetur, & etiam per suū Superio-
 rem, prout facti qualiter exigent, puniuntur. Postea
 in dicitur super in dicitur huiusmodi dispensari, si Su-
 periori rati fuerit expulsi, ubi autem erit aliquis de ip-
 sis studens, qui sit vita laudabilis, & alias idoneus,
 ad dicitur, & ad Basilianum, de cuius fructu scientie acqui-
 sitio, vel habitus, sit haberi, prout dicitur in studen-
 tibus, qui erit pro tempore, cum consilio aliquorū studentū
 ad dicitur, prout scribitur in dicitur, ut
 proprii ad alio ipsius mandent, & ordinent eū eodē,
 quod talis de studio non reuocet, sed eum in scientia
 proficiat, & ad statum Basilianum, & honorē Ma-
 gisterij peruenit, sed utiq; continuat per meritū ip-
 sius, & alio finalis, quos in scientia laudabiliter profes-
 renantur, digni autem laudibus, honoribus, & pro-
 motibus essent oportet. Prouideant quoq; Præsidi-
 dent, & alij Prælati conuenientes in ipso Capitulo
 provinciali, quod Canonici ad dicta studia transmutan-
 di prout conuenienter, & idoneus fieri poterit, in
 finalis communitate, scilicet quing, vel quatuor ad mi-
 nis, & quatuor, vel quing, huiusmodi duobus seruitu-
 ribus sint contenti.

§. 27. Regimen canonicorū studentū
 quod esse debet.

Debet enim peletur, & etiam prouidere, ut di-
 ctū solentur in dictū studio pro tempore morati-
 bus, regulari non desit salubre gubernaculū disciplina,
 ordinem, quod in Capitulo provinciali in quibus e-
 rit huiusmodi studia, Præsidenter vni de his, qui de-
 bent ad provinciale Capitulum conuenire, viciniam loco v-
 siquid erit, quem quatuor se placuerit, ponere va-
 leat, & mutare, & agerent, qui ex dictū
 studentibus vni rati priorē studentium constituat, per
 annū sollemniter durat in eū, quem tamē Priorem tā ip-
 si quam etiā Præsidenter, & quilibet eorumdē, mutare
 valeant infra annum, si & quatuor eis videbitur expe-
 dire. Constituat autem ipse Prior, talis, qui sit potens
 in ipse, & sermo, ut Canonici studentes pensionari-
 us, & alio etiā beneficiatus in bono instruat, & a malo
 habeat reuocare, ipsiq; quotiens sibi videbitur expe-
 dire, inuocet ad alium locū competentem, eiq; quo ad
 regularem præstat disciplinam. Et potestatem habeat
 alio corrigendi, & puniendi, & absoluendi, & cū eu-
 ligitur facti quomodo in ipse studio morā traxerint, ab-
 omnino a quibus, & super quibus, & prout posset Supe-
 rior ipse dicitur, vel abbas, seu prælati alius eorū pro-
 prius in Ecclesia, monasterio, vel alio loco vnde clausura
 dicitur, ipsiq; informandi, & instruendi, & re-
 uocandi sub regulis disciplina, & illor etiam coercē-
 di, & reguntur, vel alibus, seu operibus vacent illicitis,
 sed student, & proficiant sicut decet, viuantq; lauda-
 biliter, & honeste. Prouideat in super etiā Prior studen-
 tum, quod dicti Canonici pensionarij studentes expen-
 sas faciant moderatas, non superfluas, nec aliquare-
 mu excessivas, vsq; eorū ad reddendum de receptis, &

lib. II.

expensis sine mensura sibi, ut prout alias sibi vide-
 bitur rationem illi, vel illa prouide, & discreti, quos i-
 dem Prior ad id duxerit deputandos, & quando ipso-
 rum studentū conditio, seu demerita fuerint eos a studio re-
 uocandos, idē Prior teneatur id (consulere tamē, & caute)
 antequam, Abbati, vel alij prælati eorū proprio per suas
 literas intimare. Idemq; Antistes, Abbas, seu Prælati
 proprii eos reuocare debeat, & in locis eorū totidem
 Canonici subrogare per modum supra scriptū, appella-
 tione, contra additione, vel reclamatione reiecta. Con-
 demus quoque prædicto Priori, Canonicos studentes pen-
 sionarios, & alios etiam beneficiatos, quamdiu fuerint
 in ipse studio, ab excommunicatione, suspensione, &
 interdictorum sententijs, per statuta provincialia, seu
 cuiusvis Ecclesie, monasterij, seu loci dicte religionis, vel
 per Diocesani contra studentes in locis ubi erunt Stu-
 dia generaliter promulgatis, omnia facti, & ceteris pre-
 missis, iuxta formam Ecclesie auctoritate Apostolica ab-
 soluendi, & cum eu super irregularitate, quam sic li-
 gati celebrando diuina, seu alias se ingerendo eisdem,
 per simplicitatem, & iurū ignorantiā (non tamen in
 contemptum clauium) inuenerint, dispensandi, auro-
 ritate prædicta liberari potestatem. Per hoc verō dictos
 canonicos studentes a potestate Antistiti, vel aliorum
 Ordinariorū suorum, vel aliorū prælati sui, nolimus
 aliquatenus eximere, vel etiam liberare. Quilibet autē
 dictorum Canonico-um religionis eiusdem, huiusmodi
 studijs residentis, pensionarius, & alius etiam beneficia-
 tus, præfatus eorū Priori de quinque solidis Turonen-
 sium paruarum, vel eorū valore in alia moneta pro-
 ualere annis singulis teneatur, ad quorum solutionem
 idem Prior possit eosdem per censuram Ecclesiasticā, &
 alia ipsius religionis remedia, auctoritate Apostolica, re-
 moto appellationis obstaculo coercere. Idem tamen Pri-
 or sumptus nunciatorū subeat, quos pro præmissis duxerit
 transmittendos.

§. 28. Præsidentium munus quo ad cano-
 nicos studentes.

Dicti quoque Præsidentes in singulis eorum pro-
 uincialibus Capitulis deputent aliquem de illis,
 qui debent ad dictum provinciale Capitulum conueni-
 re, idoneam, ac viciniam studio, in quo studentes huius-
 modi morantur, & tam huiusmodi deputatus, quā
 etiā visitatores in provinciali Capitulo ordinati dilige-
 ter, & fideliter se informēt eorū, de studentibus, &
 eorū pensionibus, & alijs circa hac statuta, & ordina-
 ta existant, fuerint effectui mancipata, & si qua inue-
 nerint non completa, eorū plenam relationem, & etiā
 informationem qualiter compleri possint faciant in
 proximo provinciali Capitulo eorundem, in quo ordina-
 ri debeat, quod efficaciter compleantur. Habeant insu-
 per Præsidentes præfati, & quilibet eorundem, facien-
 di compleri, & inuolabiliter obseruari auctoritate A-
 postolica, omnia & singula supra dicta, nec non iuris ad-
 ditiones, & rebelles per censurā Ecclesiasticā, & per alia
 iuris, seu ipsius Ordinis remedia, sublatō appellationis
 obstaculo, compellendi, & processus & sententias eorū
 solemniter religionis eiusdem in locis publicandi, & il-

O o

los,

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

loiqui sententia ipsorum incurrit. congrua satisfactioe promissa iuxta formam Ecclesie absolventi. & cum illis qui huiusmodi legati sententia per simplicitatem, & iuris ignorantiam non tamen in contemptum elationum) diuina celebrant officia, vel ingesserint se eisdem, super irregularitate per eos exinde contracta, auctoritate predicta dispensandi liberam facultatem.

§. 29. Quae per allumendos ad gradus seruari debeant.

Resus statim, & etiam ordinamus, quod nulli religionis eiusdem, ad recipiendum magistratum, seu doctoratum honorem de cetero assumatur, non profecto per eum primitiuo iuramento in praesentia dicti Prioris studentium, ac sex priorum, & discretorum ex studentibus antedictis, quod in assumptione ipsius honoris, vel ante, vel post, eius occasione circa cibos, vestes, vel alia non expendit. per se vel alium vndeunque habuerit, vel fuerit sibi datum, nec quantum in eo fuerit ad quibusvis alijs expendi permittit, vltra valorem duorum milium Turonesium argenti. Illi etiam, qui ad Baccalariatum fuerint assumendi, iuramentum praestare similiter teneantur in praesentia Prioris studentium, & quatuor priorum, & discretorum de studentibus memoratis, quod huiusmodi sui Baccalariatus praerogatiua, ipsa die, qua Baccalarij argenti, vel ante, vel post, nullam festum, seu conuiuium facient, per se, vel alios, aut quantum in eis fuerit, fieri permittent ad quibuscunque alijs, etiam eorum consanguineis, vel amicis. Adhae statim, ut, etiam ordinamus, quod quilibet ipsius religionis, qui in dicto Parisiensi, vel in aliquo alio generali studio per sex annos in Theologia studuerint, in alijs primitiuo scijs prius sufficienter instructi, & alias sufficientes ad hoc, & idonei fuerint, possint in ipso Parisiensi studio cursu Biblicae facere doctores, qui vero per octo annos in Theologia studuerint, librum sententiarum legere valeant (si ad hoc sufficientes fuerint) in Parisiensi studio praebato. & quod in eodem Parisiensi, & alio quocunque studio, in quo ad magistratum in Theologia licentia dari poterit, seu consueuerit, quum digni ad hoc reperti extiterint, ad magistratum, & doctoratum in Theologia libere admittantur. Illi vero religionis eiusdem, qui in ipso Parisiensi studio vel quouo alio studio generali audierint iura Canonica per sex annos, de quibus per tres annos ad minus audierint decretum (si modo sufficientes, & idonei fuerint) possint ad Baccalariatum, & lecturam Canonice, sive Decretorum in eodem Parisiensi, vel in alio generali studio in cappasue Religionis congruenti assumi. Qui vero per quinque annos in Parisiensi, vel in alio generali studio iura Canonica, et Baccalarij legerint, & de hoc primo fidem fecerint per eorum proprium iuramentum, & duorum aliorum testimonium iurantium se credere eos verum iurasse, possint si voluerint in cappasimiliter eorum Religionis congruenti, ad magistratum in decretis, vel ad lecturam Decretorum in eodem Parisiensi, & qualibet alio studio generali, dilatare, & difficultate malitiosa, & impedimento quibuscunque sublati, sicut ibidem consueuerunt assumi ceteri clerici seculares. Et per Cantuariam Ecclesiam Parisiensi in Parisiensi studio,

vel per illum ad quem pertinerit, ad huiusmodi magistratum, seu doctoratum honorem promoueretur. Et, & etiam admittantur. Non obstantibus quibuscunque statuta, & consuetudinibus Ecclesiarum, Monasteriorum, & aliorum locorum religionis eiusdem, in Parisiensi, & aliorum quoruncunque studiorum, & rary, iuramentis, confirmationibus Apostolicis, & quibusvis firmitatibus alijs roboratis, & illis per eorum, quibus in eodem Parisiensi studio canerit dictum, quod nullus possit legere cursum Biblicae, nisi ibidem studuerit septem annis, nec permittatur legere sententias, nisi ibidem studuerit decem annis, quod, nulli canonice, vel religionis alius legat ibidem iura Canonica, vel ad Baccalariatus gradum, aut Magistratum honorem in iure canonico permittatur assumi, seu quod nullus Regularum rubra cappae Decretum legat, seu legit permittatur ibidem, aut nullus ibi legere valeat iura Canonica, vel ad Baccalariatum assumi, seu per Baccalarij, legere Decretales, aut ad magistratum aliorum in Decretis, sive doctor fieri Decretorum, aut ad lecturam in Decretis assumi, seu ipsam continuare, nisi ibidem, vel in aliquo studio generali audierit iura Canonica per quinque, vel alios iura Canonica per tres annos, aut alibi iura Canonica per quinque, & ibi vel in alio generali studio iura Canonica per tres annos, prius, vel aliter in statutis ipsius in Parisiensi studio dicto conseruati, vel de consuetudine obseruari, & alijs consuetudinibus, vel statutis eiusdem Parisiensi studio quibuscunque, & sub quacunque forma, vel expressione verborum contrarium editum, vel edendum, nec non quibuscumque privilegijs, & indultis generalibus, aut specialibus, litteris Apostolicis, Ordinibus, Ecclesijs, Monasterijs, locis, & studijs quibuscunque sine tenore scripturae magistrorum, vel Baccalarij eorundem, seu personarum secularium, & regularium, exceptis, & in extra, cuiuscunque sint praerogatiuae, dignitates, conditiones, aut status, sub quacunque forma, vel expressione verborum concessi, per quae praesentibus non expressis, vel taliter non inserta, effectus huiusmodi statutorum, & viderentur, & singulorum contentorum in eisdem scripturis valeat quomodolibet, vel distingi, & de quibus quocunque loci tenoribus, plenam & expressam, ac de verbo ad verbum in illis, vel alijs nostris litteris fieri memoratis, quibus non intendimus quo ad alia in aliquo derogare.

§. 30. Obseruanda a Canonice beneficia obtinentibus.

Ulcultus augetur diuino, & religiose regendi materia precludatur, statim, quae Canonice religionis eiusdem, extra Ecclesiam, Monasteria, seu loca alia principalia, obtinentes Prioratus, seu quae alia beneficia, quibus ad hoc suppetent facultates, in ipsi beneficijs residerent, & scilicet, vel scilicet sui Ordinis seculi habere, iuxta ipsorum facultatem, suppetentia tenentur, statim, & consuetudinibus contra ipsos observatis, quibuscunque, quocunque fuerit, vel locis, & personis, seu iis, ad quae hoc pertinet, prout seculi conuenit, & per sonas, & cum consilio, & assensu sui Capituli, seu Concilij, vocati ibi, qui dicta beneficia obtinent, huiusmodi suppetentiam arbitrando assignent, &

Quod si huiusmodi euerit seu aduocatores, quibus fuerit Canonice in facio assignati, esse causa rationabilis ad hunc assignandi, reseruit admittere sine assignandi, vel reseruit, & decenter in necessarijs assignandi, & ad hoc per consensum Ecclesiae, & alia iura remedia opportuna, qui autem in Ecclesia Cathedrali sui Monasterij, dignitate, personae, officio, seu administratione aliam habuerit, & in eisdem Ecclesia, seu Monasterio, consueuerint residerere, & prout officium in eadem cum, tam in diuino, quam in alijs officijs exercere, famulanteque excessum praefatum in praesentibus non teneant, aut tamen, per quod reseruit praesentibus in ipsi Ecclesia seu Monasterio praesentibus generari. Et quia secundum praemissa statuta de Canonice regularibus, qui in Ecclesia, seu Monasterio consueuerunt residerere, habentur extra in ca, vel ad Baccalariatum assumi, seu per Baccalarij, legere Decretales, aut ad magistratum aliorum in Decretis, sive doctor fieri Decretorum, aut ad lecturam in Decretis assumi, seu ipsam continuare, nisi ibidem, vel in aliquo studio generali audierit iura Canonica per quinque, vel alios iura Canonica per tres annos, aut alibi iura Canonica per quinque, & ibi vel in alio generali studio iura Canonica per tres annos, prius, vel aliter in statutis ipsius in Parisiensi studio dicto conseruati, vel de consuetudine obseruari, & alijs consuetudinibus, vel statutis eiusdem Parisiensi studio quibuscunque, & sub quacunque forma, vel expressione verborum contrarium editum, vel edendum, nec non quibuscumque privilegijs, & indultis generalibus, aut specialibus, litteris Apostolicis, Ordinibus, Ecclesijs, Monasterijs, locis, & studijs quibuscunque sine tenore scripturae magistrorum, vel Baccalarij eorundem, seu personarum secularium, & regularium, exceptis, & in extra, cuiuscunque sint praerogatiuae, dignitates, conditiones, aut status, sub quacunque forma, vel expressione verborum concessi, per quae praesentibus non expressis, vel taliter non inserta, effectus huiusmodi statutorum, & viderentur, & singulorum contentorum in eisdem scripturis valeat quomodolibet, vel distingi, & de quibus quocunque loci tenoribus, plenam & expressam, ac de verbo ad verbum in illis, vel alijs nostris litteris fieri memoratis, quibus non intendimus quo ad alia in aliquo derogare.

§. 31. Canonice quid circa officia celebranda seruari debeant.

Canonice autem in huiusmodi Prioratibus, seu administrationibus commemorantes, in Ecclesia horum officiorum, Canonice ad hoc dicant, in Missa celebranda sua in eadem locis oblati teneant, & in loco

Quod si huiusmodi errores seu admittentes, quibus
sunt Canonici in sacris assignati, cessante causa ra-
tionabili atque iuris obsequio, recuset admittere sibi
admittat, vel se sufficienter & decenter in necessarijs
promoveat, et agatur ad hoc per censuram Ecclesiasticam,
& aliter remedia opportuna, & nihilominus de hu-
iusmodi inobediencia ponatur, qui autem in Ecclesia
Catholica seu Monasterijs, dignitates, personatus,
officia, seu administrationes alias habuerint, & in eis-
dem Ecclesia, seu Monasterijs consueverint residere, co-
guntur officium incumbens eis, tam in diuino, quam
in alijs de iure exercere: familiarique excessum praer-
rogationum infra clausura non teneant, aut talem, per que
verborum presumatur in ipsi Ecclesia seu Monaste-
rij, scandalum generari. Et quia secundum premissa
conuulsi de Canonici Regularibus, qui in Ecclesia, seu
Monasterijs consueverunt residere, habebunt extra in
suis Prioratibus, seu beneficijs alijs residendum facere,
in Capitulis annuali canonicis Ecclesia, & Monasterijs,
per Praelatum, & Capitulum, vel maiorem partem ip-
sorum, & cognoscentes quot mitterentur extra
provisi in dictis Capitulis, & beneficijs facienda,
prout ordinatur, quae loco eorum, qui extra mit-
tentur, in ipsi Ecclesia seu Monasterijs fuerint sub-
rogandi. Obstantes autem beneficijs simplicia, quibus
tam in diuino, quam in alijs, quorum ad tenendum so-
lutionem sustinentur, facit, ut in propinquas sint Eccle-
sia, seu Monasterijs a quibus illa dependent, in dictis Ec-
clesijs, vel Monasterijs residendum facere compellantur,
& habent de prouentibus illorum suorum bene-
ficijs expensas, quae in vicualibus in ipsi Ecclesia,
vel Monasterijs residendo, faciunt illi, vel illis exsolui, qui
in dictis Ecclesijs, seu Monasterijs vicualia Canonicijs
ministrare tenentur; dummodo ad hoc redditus bene-
ficijs huiusmodi obtemperare sufficiere dignoscantur.
Quod si huiusmodi beneficia simplicia longe distent ab
Ecclesia, seu Monasterijs, quibus subsunt, & in Priora-
tibus, & administrationibus Canonice residere consue-
verint, quae sunt propinquas vicualibus, cum satis-
factione simili expensarum, obtemperare huiusmodi be-
neficijs, seu administrationibus eorum, ad residendum in
dictis Prioratibus, seu administrationibus deputentur,
ut per fundatores huiusmodi beneficiarum aliter fue-
rit ordinatum, cui ordinationi per hoc non intendimus
derogare. Super distantia vero seu propinquitate bene-
ficiorum huiusmodi, sicut arbitrio annali Capituli,
in ijs in hoc delibato obseruetur. Quod si dicta bene-
ficia simplicia tam ab Ecclesia, quam Monasterijs, vel
ab eorum Prioratibus, seu administrationibus sint re-
motas, per dictum annale Capitulum ordinatur, ubi ta-
les debeant residere. Preuiso tamen quod dictum cul-
tum exerceatur debet in beneficijs memoratis.

§. 31. Canonici quid circa officia celebranda
seruare debeant.

Canonici autem in huiusmodi Prioratibus, seu ad-
ministracionibus commorantes, in Ecclesia horum
congrua, cum dictis Prioratibus, seu administracionibus si-
militer essent, Canonici a horis dicant, in Missa cele-
branda sua behedim adae ordonate teneant, & in loco

pro res fuerint, vel plures, vna per eos deissa ad inuicem
cum nota, de qualibet celebretur, & hora Canonice
cum nota dicantur. Dicit quoque Canonici Priorum, &
administracionum praedictorum in vna domo communi
regulariter taceant, camerulis, & cellulis eis penitus
interdictis. In vna etiam domo vefcantur Prior infuper,
& administrator, & Canonici, nisi infirmus, vel alta
euidens ratio interdum aliud suaferint sciendum. In
vestitu etiam, & tonsura, a communi Ecclesiae, Monas-
terij, siue loci cui subiunguntur, institutione, vel debita
obseruantia non recedant, ac suo proprio Priori, vel ad-
ministratori iuxta ordinationem Praelati sui, vel super-
rioris, obediunt humiliter, & deuote. Et si aliquando
dictos Canonicos in Prioratibus, seu administracionibus
mori, aut fugitivos fieri fortasse iungat, Priors, seu ad-
ministratores praedicti, diem mortis, aut fuga seu recessus
suis ipsorum, Praelati, aut eorum Superioris, vel in Ec-
clesijs, seu monasterijs eorum principibus, pro defun-
ctis eorum consueta sunt suffragia, seu fugitivos reuocare,
vel in Prioratibus, seu administracionibus, alios lo-
corum subrogare valeant, quam citius commode po-
terunt, intimare per suas literas teneantur. Quod si
Priors, seu administratores praedicti, diem obitus, aut
fuga, siue recessus huiusmodi, Praelati suis Superioribus
significare distulerint, tertiam partem illorum, quae
Canonice expendisset, si non fuisset mortuus, vel in
fuga, pro portaria Capituli, vel Conuentus Ecclesiae, Mo-
nasterij, vel loci principalis solvere teneantur. Insuper
Canonici praedicti, non solum honeste associandi, &
cum habitu decenti incedant, nec in villa, in quibus
Prioratus, seu administracionibus huiusmodi fuerint, co-
medere, vel bibere, aut ingredi domos presument, nisi
cum honesta personis, & tunc de sui Prioris seu ad-
ministratores licentia speciali. Qui vero contrarium fe-
cerint, regulari subiaceat disciplina. Ut autem hac effi-
cacijs obseruentur, Antistites, abbates & ceteri eorum-
dem Canonici, seu superiores, necnon alij, qui ad visitan-
dum per eos fuerint deputati, quum Prioratus, & ad-
ministraciones huiusmodi visitabunt, circa illa seruanda,
& non seruata corrigenda, curam habeant diligenter.

§. 32. Beneficiati sub sint Superioribus.

Recipimus, quod Canonici religionis praefatae, qua-
litatque in ipsa religione auctoritate Sedis apo-
stolicae, vel Legatorum ipsius beneficia obtinentes, obe-
diant Superioribus suis religionis eiusdem, ipsorumque,
sub sint correctionibus, ordinationibus, punitionibus,
& statutis, ac beneficijs huiusmodi ex causis rationabi-
libus priuari, & ab illis amoueri possint, quemad-
modum possent, si foret per superiores suos de ipsis be-
neficijs eis prouisum.

§. 33. Locus infirmarum existat.

Quum ex parte infirmis de domo seu loco congruo
providere, statumus, quod in Ecclesijs, Monaste-
rij, & locis alijs conuentualibus religionis eiusdem, in
quibus certa domus seu locus deputata, vel deputatus
non fuerit pro infirmis, ij ad quos id pertinuerit,
quibus ad hoc suppetent facultates domum seu locum
huiusmodi sufficientem iuxta statum & facultatem

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

§. 43. Ficti contractus prohibentur.

Mutui fraudulenti, atque doli, quae per nonnullos religioſos eadem in damnum, & praedictum locorum, Prioratus, & aliorum locorum prout experientia docuit, committuntur, oportet tamen obviare, ut quae sunt in eorum possessione salubriter capiuntur, hoc consilio adhiberi prohibemus, ne Abbates, Praepositi, Priores, vel quicumque Administratores, & alij Canonici, seu communi religionis eiusdem, praeter religionem, vel negotia, quae gerunt, fraudulentes, vel dolosi, aut similes, vel huiusmodi contractus, vel mutuum simulata vel fidei suscipere, siue proprio, siue si deceptorum, vel quorum alio nomine alieno, nempe etiam confecti in instrumentis publicis, vel authenticis, aliisque scripturis, se a patre, fratre, nepote, vel consanguineo, seu quolibet alio consensu, affine, familiari, et utriusque, a matre, seu matris recipere mutuum, vel alias, pecuniam, panem, fidei, vinum, equos, boves, siue animalia alia, vel alia bona, et quae in veritate locorum, quibus praesentibus, vel Administratores, quae gerunt suscipere, vel mutuum, neque tamen pro se, seu locorum, neque pro Administratores, seu ipsa receperint, quoquo modo, et per quosvis, Similes etiam prohibemus, ne fingant, seu punant, vel scribant se fore principales debitores, nec in tales se obligent, nec re vera non principales, sed huiusmodi existant, nec in talibus contractibus, vel per scripturas simulatas conceptis, se ad alios suo nomine, licet per ipsos, possiderent, redderent, praesentibus, bona, & alia locorum obligent, vel submittant, neque in fraudem, seu dolum committant, vel alios praesentibus debitorum faciant confiteri, seu etiam obligari, vel super inscriptionibus, et authenticis, seu alias scripturas in fraudem conscribere, et tamen in quodvis, et edictis, possessionibus, et aliis, pecuniam, seu alia bona ad ipsos, vel Monasteria, seu quosvis alia bona ipsius religionis pertinet, seu debita fuerint, sunt, vel esse debent, prout, mutui, seu huiusmodi, vel aliorum personarum praedictarum, & ad ipsas personas pertinere, vel debita esse, vel alios quosvisque contractus similes fraudulentes, & dolosi conscribunt, vel fieri procurant, per quos Ecclesiam, Monasteria, & alia loca religionis ipsius, quibus praesentibus, actus, redditus, & possessiones, seu alia loca ipsorum damnosificari, gravari, obligari, vel aliis impediri, seu depere valent quovis modo. Nec autem omnes praenominatos, in grave, & enormiter praedictum Administratores, seu in talibus committentes, vel fieri facientes, aut se consentientes, praeter alias poenas, nisi infra duorum mensium spatium a tempore contractus, seu commissi huiusmodi numerum, & quantum eis possibile fuerit, totis secerint, & Ecclesiam, Monasteria, Prioratus, Administratores, & loca praedicta reddiderint, seu reddi fecerint, etiam, seu a talibus dispensari, liberari, excommunicari, seu aliter a talibus dispensari, subiacere. Quod si per praesentibus effectualiter non poterint renovare, tunc ante infra alios duos menses, illos duos immediate sequentes, ea sua Superioribus revelare, quod si non fecerint, sententiam excommunicationis incurrant, & alia pro dicto excessibus debite puniantur, aliter quoque

cedat ceterum in exemplum. Posint autem Praesentibus, ac Visitatores in Provincialibus Capitulis deputati, & eorum quilibet, Abbates, aliosque quosvisque Praetores, ac Administratores, non habentes Superiores religionis eiusdem, qui huiusmodi sententiam excommunicationis incurrerint, nisi satisfactione praemissa absolventur, & secum super irregularitate, si per simplicitatem, & tunc ignorantiam, non tamen in contemptum clausuram in a celebraverint, vel se ingesserint eisdem, inde contracta misericorditer dispensare, ceteros vero consimiliter absolventur, & cum eis in similibus casibus dispensare valeant immediati Superiores eorum.

§. 44. Mutua quomodo recipienda.

Monasterium, & locorum religionis eiusdem dispensandi, quae ex mutuum contractu per unumque proveniunt, praecavere consilium intendentes, statim, quod Abbates, Praepositi, Priores, seu quicumque etiam apostolice Sedis Notarius religionis eiusdem, qui per ipsam fuerit mutuum suscipiendum, ultra summam communitatis providentia per annale Capitulum, seu maiorem partem ipsius taxandam, in scriptam solemniter obferret, videbitur, ut quilibet de praedictis Superiorum eiusdem religionis non habens, qui habebit recipere mutuum supra dictum, tractatum ad minus, & consilium duorum dierum non continuatorum, seu interpellatorum, cum Capitulo, seu conventu suo diligenter habeat, & maturum. Et nihilominus de consensu sui Capituli, vel conventus, mutuum huiusmodi recipiat ab eo, in Monasterio vero, Prioratu, & Administratione, conventuali, vel non conventuali Superiorum immediatum in eadem religione habentem, conventuali videbitur, cum conventu ipsius, in non conventuali, cum conventu Superiorum Ecclesiae, Monasterii, seu loci, tractatum huiusmodi habeatur. Et nihilominus in utroque licentia, seu auctoritate interveniat, dicti Superiorum quovis nomine censetur, coplent certitate, in quantum commode fieri poterit, de omnibus, quae intervenire debent in tractatu praefato, in quo quidem agatur, & clare liqueat, ob quam causam cuiusne sumus, & si fieri potest, a quibus creditoribus, & sub quibus conditionibus, & obligationibus, quibus a terminis solvendum suscipiatur mutuum supra dictum. de his nihilominus authentice conscribenda scriptura, in qua ea omnia, ac nomina illorum, qui interfuerint in tractatu, ac etiam consentientium, & auctorantium exprimentur, & ipsorum auctorantium sigilla scriptura huiusmodi apponantur. Prohibemus insuper, ne praetextu alicuius procuratorum generalium, etiam si committatur in eo, quod procurator mutuum possit recipere, aut obligare Ecclesiam, monasterium, vel alium locum in utroque recipere valeat Ecclesiam, monasterium, vel locum alium obligari, nisi prius praedicta omnia fuerint observata. Volumus autem, quod pecunia, quae taliter per praesentibus, mutuo recipitur, non remaneat in solius Antistitis, seu Abbatis, vel Prioris, aut alterius Administratoris huiusmodi contractum inveniunt principaliter potestatem, sed si commode fieri potest, tradatur eribus, seu pluribus, aut paucioribus viris, prout expedienter videbitur promissis, & discretis, qui dictum mutuum ad illas vi-

litares seu neopuantes conuertant, ob quas noſcitur
ſuiſſe contractum qui ſuper hoc ſoleliter exequendo in-
tamanti vinculo aſtringantur, diſtrictus inhiſcentes,
ne eorum, qua debentur Eccleſiis, Manſterijs, ſeu loci
alijs religioni euſdem, reuſio frauduloſa, & notabi-
liter damnoſa à quoquã valeat attentari. Permittimus
tamen, quod ſi Antifites, vel abbas, aut alijs qui unque
adminiſtratores religioni euſdem, à loci alijs diſta
religionis, quibus ſubſunt, ſint multum tenoti, & caſus
aliqui euidenter vtili, ſeu neceſſarii occurrat, cui ſuc-
curri non valeat, niſi vltra dictam ſummam communi
providentia taxatam, mutuum contrahatur, licitum
ſit euſdem abſque ſolemnitate huiusmodi, & penum in-
ſcripſerit, ve tali caſu valeat prouideri, tantum abſque
fraude qualibet ſummam recipere mutuo, quantum ne-
ceſſaria fuerit pro caſu preſato. Recurrentes autem mu-
tuum in caſu huiusmodi, ſi Superiores euſdem religioni
non habuerint, in Conuentibus proprijs: Si vero Superi-
ores tales habuerint, euſdem Superioribus, & nihilomi-
nus ſuo Conuentibus ſi Conuentum habeant infra octo
dies poſtquam eorum preſentiam habere commode po-
terunt, id exponere, & de iſi, qui in ipſo contractu inter-
uenerunt eos certiores reddere teneantur, & conſicia-
tur inde ſcriptura ſi ipſi Superiores, vel Conuentibus
viſum fuerit expedire. Prælati autem, ſeu quicunq; admi-
niſtrator, qui ſemel recipit, ſive particulariter, ſive ſi-
mul ſummam prædictam, communi providentia (ve
præmittitur) prætaxatam, quod unque mutuum reci-
piat vltra eam, niſi eſſet modicum, quod tamen quor-
dam partem euſdem ſummam non excedat, teneatur ſub
inſcripſa pena ſolemnitatem ſecundam plenariè ob-
ſeruari. Quod ſi abbas, Præpoſitus, Prior, vel admiſtrator
alius diſta religioni quocunq; nomine conceſſerit,
contra præmiſſa faciens, mutuum vltra dictam ſum-
mam communi providentia taxatam abſque diſta ſo-
lemnitate recipiendo, locum ſibi commiſſum, aut iura,
redditus, ſeu poſſeſſiones ipſius expreſſe obligauerit, vel
litteras, vel inſtrumenta conceſſionis, vel recognitionis
ſuper hoc conceſſerit, ſeu alias ſubmiſerit (niſi infra ſex
menſes immediate ſequentes obligationes, & ſubmiſ-
ſiones huiusmodi ceſſare fecerit) ſit ei ex tunc donec ea
compleuerit, Eccleſia interdicitus ingreſſus, & inſuper
Præpoſiti, Priores, & alijs admiſtratores Superiorem
euſdem religioni, non tamen conuentum, habentes, ſi
præſatos interdicitum per alios ſex menſes, præſatos
ſex immediate ſequentes pertinaciter ſuſtulerint ſine
ex tunc à ſua admiſtrationibus ſuſpenſi, donec obliga-
tiones prædictæ tollantur, & eorum admiſtrationes
reddat fuerint indemnes. Suſpenſione autem huiusmo-
di durante, Superiores immediati taliter ſuſpenſorum
admiſtrationes eorum recipiant, eaſque per ſe, vel al-
ios fideliter gerere, & indemnes pro poſſe reddere ſtu-
deant, ac nihilominus ſuſpenſos eoſdem aliter punire,
propterea culpa qualitas exegerit, non omittant. Si quis au-
tem aliter ſuſpenſorum Superioribus ipſi in prædicti-
one huiusmodi per octo dies pertinaciter perſeuerauerit,
excommunicationis incurrat ſententiam ipſo facto,
quam ſi ſuſtinerit pertinaci animo per ſex menſes, dig-

nitae, oſſio, admiſtrationes, ſeu beneficii pro excom-
municato, ſeu obſente priuatur.
§.45. Locationes quæ damnatæ ſunt.
Quoniam ex minus prouida locatione locorum reli-
gionis euſdem, ſeu conceſſione ipſorum ad firmam,
prouentuum locorum ipſorum plurima peritit habe-
nus diſta religio detrimenta, ſalubri probiditum editi-
ne abbas, Priores, Præpoſiti, aut ceteri admiſtratores
religionis ipſius, ſine cauſa neceſſaria, vel vtili, ſua
ſua admiſtrationi commiſſa, vel prouentuum ipſorum
eorum, ad firmam tradere, ſeu locare præſumant. Quod
ſi ex cauſa huiusmodi id facere voluerint, & Capitu-
lum, ſeu Conuentum habeuerint, non tamen Superiores
religionis euſdem, debeant eam eodem Capitulo, ſeu
Conuentu præmittere tractatum de cauſa huiusmodi,
& de quantitate pretij, & ſub quibus obligatiõibus,
& de perſona illius, cui firma, ſeu obligatio huiusmodi
fuerit faciendæ, ipſique facere eam conſilio ipſius Ca-
pituli, ſeu Conuentus, vel maioris partu euſdem. In ter-
tio Capitulo, ſeu Conuentum proprium, & nihilomi-
nus Superiore euſdem religioni habuerint, non ſolum
cum ipſo Capitulo, ſeu Conuentu, ſed etiam cum
eodem Superiore diſtam tractatum præbeant, & cum
Conſilio Capituli, ſeu Conuentus ipſorum, vel maioris
partu, ac de diſta Superioris licentia, & non aliter ad
eas procedant. Si autem Priores, vel Præpoſiti, aut alijs
admiſtratores extiterint, non habentes Conuentum,
ſed antiſtitem, abbatem, vel alium Superiorem religio-
nis euſdem, tractatum prædictum cum eodem Superi-
ore præmittant, & cum ipſius licentia, & non aliter ſi-
ciant firmam, ſeu locationem præſatam. Per hoc autem
non intendimus probidere, quo minus redditus, & pro-
uentus admiſtrationum ſuarum locare, ſeu vendere
valeant abſque ſolemnitate præmiſſa ad tempus nullo-
cum, iuxta morem in regione in qua erant, ſolent ob-
ſeruari ſtatutu Eccleſiarum, Monafteriorum, vel alio-
rum locorum religioni euſdem (ſi qua ſuper hoc ſu-
erint irrationabilibus obſeruatõibus. Si tamen ex diuina
locatione, ſeu venditione prouentuum ad tempus medi-
cum, ut præmittitur faciendæ, contingeret inſtratum
annuum recipi pecuniã, vel aliam quocunq; pretium
prouentuum rei locatæ vnius anni excedens, tunc ſo-
lemnitates præmiſſas volumus obſeruari. Simili modo
etiam probidemus ve aliquo caſu, firma, ſeu locatio,
ſeu venditione huiusmodi ſiant per euſdem perſonam ſu-
ſcriptis: neque quibuius firmarijs, ſeu conſultoribus, ſi-
cemptoribus liber originali conſum, aut inſtrumenta,
ſeu monumenta originalia ſuper inſtrumentis Eccleſiarum,
vel admiſtrationum conſecta tradantur, neſe uen-
ditiõnes per ſe, aut cum vniuerſitate, ſeu ciuitate, vel
villa, vel inſignia loca, ſeu caſtra, vel ſortitia locorum,
ſeu ad firmam tradantur ſine ſub locatione, vel firma
incluadantur. Redditi tamen, ſeu prouentus Conuentus
dicti ordinis, villarum, locorum, caſtorum, & ſortitiõ-
rum huiusmodi, prout ſuperius præmiſſum, non
valeant ſeu locari. Vbi autem occaſione firmarum, aut
locationum, ſeu venditionum huiusmodi contingat per-
ſonas, vel bona Eccleſiaſtica ipſius religioni obligari,
ſubmitti, obligationes, & ſubmiſſiones huiusmodi ſu-

reſoluitur Eccleſiaſtica admiſtratione, & coerditiõis duntaxat,
& per Eccleſiaſticam iuriſdictionem, & coerditiõem
non excoimunicandi. Firmas autem, ſeu locationes
aut venditiones prædictas contra præmiſſa factas, in-
firmas quoque, & quolibet documenta ſuper euſdem
conſecta, vtriusque carere decernimus, & nullius exiſtere
ſententiam. Et nihilominus abbas, Priores, Præpoſiti, &
ceteri admiſtratores Superiorum religioni euſdem
aut habentes, qui contra fecerint, per Præſidentes capi-
tuli, vel per vſitatores diſputandos in eu corrigantur.
Ceteri vero per Antifites, abbas, ſeu alios immedi-
atos Superiorum eorum, ſi eu viſum fuerit, ſeu in ornamen-
to Eccleſie, monafterij, ſine loci, cui inuoluntate ſubſeruit
applicanda, & ab eis debent puniantur.
§.46. Regiſtra, & archiui conſiciantur.
Vniuerſarum, Monafteriorum, & aliorum loco-
rum religioni euſdem, bona, & iura ſalubriter
conſeruantur ſtatutum, quod præſentibus Eccleſiaſti-
ca Capitulis, Monafterijs, prioratibus, & admiſtratio-
nibus alijs quolibetque diſta religioni, quam primum
commode poterant, conſiciantur, ſeu conſici faciant re-
demptiõibus poſſeſſiones, cenſus, iura, & cetera bo-
na immobilia, quocunq; & qualiter unque fuerint,
ad eorum admiſtrationes ſubſtantia, ſignificatiõis, &
poſſeſſa diſtribuantur. Fiant etiam per euſdem regiſtra
de conuentu Eccleſiaſticis, traſis, lectis, animalibus, &
alijs rebus mobilibus, & ſe mouentibus pro agricultura,
& alijs vtilitate locorum neceſſarijs, vel vtilibus, &
huiusmodi regiſtra, in locis ſubſtantibus alijs ſuperioribus
religionis euſdem, & de quibus unquam vnquam in loco ſu-
erint, & religioni in ſubſidio ſeruiant. Vſitatores
quoque in prouentibus capitulis deputati, cum viſi-
tatione locaſum viſitationi commiſſi, Prælati etiam, &
ceteri ſuperiores cum ſuere oportunitatem, diligenter in-
quirant, & bona prædicta, neceſſaria pro inſtrua-
tione locorum reuocantur in locu euſdem, & præuidet,
quod perpetuo reuocantur in eu, aliter, & præuidet
conſiderari, & ſecundum quod culpa exegerit, puniant
delinquentes. Inſuper præſentibus præſatis, cum poſſeſſiones
admiſtrationum ſuarum fuerint aſſecti, inuentarijs,
de bonis mobilibus, & ſe mouentibus reperi in admi-
niſtrationibus ipſius conſiciantur. Hi vero, qui habent ſu-
perioribus euſdem, huiusmodi inuentaria faciant
capita, quorum vnum in loco ſubſidio ſeruiant &
reſeruantur reliquam adſeruantur per ea, in qua Ratio ad
inuentarijs ipſas recipere valeant apparere. Fiant
etiam huiusmodi inuentaria, & regiſtra per tabel-
las, vel ſaltem in aliorum publicarum preſen-
tia conſeruantur, ad quos etiam, quod præſentibus Ec-
cleſiaſticis Cathedrales, monafterijs, & locis alijs diſta re-
ligionis, qui bona mobilia prioratum, admiſtratio-
num, & beneficiarum quorilibet religioni euſdem,
ſi ſubſtantiarum, & actuum in eu, tempore huiusmodi
inuentaria, ſeu illa durante obſeruantia ex
preſentibus, vel inſtrumentis, ſeu alia cauſa inuentarijs ad
ipſas pertinet, & ſe reſeruant, ſeu alia ornamen-
ta diuina cultus deputata: antea ibi etiam tam pro a-
ppreciare, quam pro alijs ipſorum locorum neceſſarijs

velut in Ecclesiis a iurisdictione, & coactione duntaxat, & per Ecclesiasticam iurisdictionem, & coactionem executionis mandati Firmas autem, seu locutiones aut traditiones predictas contra premissa factas, infirmas, & quodlibet documenta super eis confecta, & iuribus cetero decernimus, & nullius existere firmam, & nihilominus abbatem, Priorem, Praepositi, & ceteri administratores superiorum religionum eiusdem ad habentes, qui contra fecerint, per Praesidentes capitulorum, vel per visitatores disputandos in eum corrigantur. Ceteri vero per Antistes, Abbates, seu alios immediate superiores eorum, si eis visum fuerit, in quarta parte pretij locutionis, seu firme, fabricae, seu in ornamentis Ecclesiasticis, si loci, cui immediate suberunt applicanda, & alia debiti puniantur.

§. 46. Regilla, & archivia conficiantur.
 Vt Ecclesiarum, monasteriorum, & aliorum locorum religionum eiusdem, bona, & iura salubriter conserventur, statim, quod praesentes Ecclesie Cathedralibus, monasteriis, prioratibus, & administrationibus alijs quodvisque diocesis religionis, quam primum communi pariter, conficiant, seu confici faciant registra, in quibus possessiones, census, iura, & cetera bona, & redditus, quacunque, & qualitercunque fuerint, ad eorum administrationem spectantia, sigillatim, & distincte describantur. Fiant etiam per eisdem registra de ornamentis Ecclesiasticis, vasibus, lectis, animalibus, & alijs rebus mobilibus, & se mouentibus pro agricultura, & aliis mutationibus locorum necessariis, vel utilibus, & huiusmodi registra, in locis subiectis alijs superioribus religionis eiusdem duplicentur, quorum vnum in loco suorum, & reliquum in subiecto seruetur. Visitatores quoque in provincialibus capitulis deputati, eum visitatione loca visitationis commissi, Praelati etiam, & alij superiores cum fuerit opportunum, diligenter inquisant, & si bona predicta, necessaria pro instructione locorum remaneant in locis eisdem, & provideant, quod perpetuo remaneant in eis, aliter, & reperta faciant emolendi, & secundum quod culpa exegerit, puniant delinquentes. Insuper praesentes praefati, cui possessiones administrationum suarum fuerint affectus, inuentaria, de bonis mobilibus, & se mouentibus reperta in administrationibus ipsi conficiant. Hi vero, qui habent superiores religionum eiusdem, huiusmodi inuentaria faciunt duplicata, quorum vnum in loco subiecto seruetur, & super reliquum assignentur, & per ea, in quo statu ad administrationem ipsarum valeant apparere. Fiant etiam huiusmodi inuentaria, & registra per tabularum, vel saltem in aliarum publicarum praesentia per senarios, Ad quos etiam, quod praesentes Ecclesie Cathedralibus, monasteriis, & locis alijs diocesis religionis, qui bona mobilia prioratum, administrationum, & beneficiorum quorumlibet religionum eiusdem, seu subiectarum vacantium in eis, tempore huiusmodi vacationis inuenta, seu illa durante obuentientia ex parte ipsorum, vel eiusdem, seu alia causa rationabilis ad se afferant pertinere, & se, vestimenta, seu alia ornamenta diocesis cultus deputat: antea alia etiam tam pro a praesentibus, quam pro alijs ipsorum locorum necessa-

ribus teneri inibi consueta, vasa vinaria, & coquina-ria, lectos etiam, & alia suppellectilia necessaria, seu vasa (nisi forte aurea, vel argentea fuerint) nullatenus occupare, vel exinde asportare, aut sibi appropriare praesumant. In apprehendendo quoque bonis alijs constitutionem felici recordationis Bonifacii Papa Octavi praedecessoris nostri super hoc editam, qua incipit: Praesenti diligenter obseruent. Qui vero secus fecerint, iuxta a quatuor delinquentium personarum poenas incurrant, quae per Constitutionem eandem eius transgressibus imponuntur.

§. 47. Alimentorum praestationes non differantur.

Quam sit rationi consensus illes non debere onerari, qui rerum commoda complectitur, statim, quod Antistes, Abbates, Praepositi, Archidiaconi, Priores, & administratores ceteri religionum praefata, qui censu, redditu, pensionem, seu quacunque similita, debent, vel debebunt in posterum pro alimentis quotidianis, vel pro vestitijs in Ecclesia Cathedralibus, monasterijs, praepositorum, prioratibus, officijs, & administrationibus, seu alijs locis religionum eiusdem, siue in blado, vino, carnibus, oleo, piscibus, pecunia, seu rebus alijs quibuscuque consistant, illa eis in terminis consuetis, vel praefixis, seu in antea praefigendis, integre soluere non emittant. Quod si Priores, Praepositi, Archidiaconi, & ceteri administratores eiusdem religionum, ea in ipsis terminis, vel saltem infra mensem non soluerint, requisiti, quantum ascendit quarta pars illius debiti, ultra ipsum debitum nomine poenas soluere teneantur. Et si infra alium mensem immediate sequente non soluerint, tam poenam, quam etiam ipsum debitum principale, eo ipso sint (donec de praedictis fuerit integratiter satis factum) a temporalium administratione suspensi, & Praelatus durante suspensione praedicta, nisi iuret per alium temporalia beneficij illius, qui suspensionem incurrerit supra dicta, & satisfaciat de praedictis. Antistes vero si post lapsu terminum requisiti infra duorum mensium spacium, a die requisitionis huiusmodi computandum satisfacere contempserint, poenam tertiae partis debiti incurrant irremissibiliter eo ipso. Abbates autem, & alij Praelati religionum eiusdem, si post requisitionem consimilem infra mensem satisfacere contempserint, incurrant poenam consimilem ipsa facta. Et si Abbates, & alij Praelati huiusmodi, per alium mensem sequentem, soluere non curauerint, a stallis chori, & loco Capituli deputari eisdem, sicut ipso factis, & tamdiu remaneant suspensi, donec integraliter de debito, & poena satis fecerint memoratis, nulla remissione profuturam eisdem. In praedictis tamen casibus de principali debito satisfacto Antistes, abbates, & alij Praelati libere, inferioris vero de suorum licentia Praelatorum remittere valeant poenas praefatas ab alijs, quam a praefatis Antistibus, Abbatibus, & Praelatis sibi debitas pro praedictis. Insuper in omnibus regularibus inhaerentes, statim, ut Canonici in Ecclesiis Cathedralibus, monasterijs, siue locis alijs Collegiatis, siue Conuentualibus diocesis religionis constituti, consuetudine seu vsu (quoniam abusu contrarius non obstantem) in refectorio comedant in communi, nisi in casibus

in qui.

UNIVERSITÄTS-
 BIBLIOTHEK
 PADERBORN

seu admittatur in unum dicta religionis Presidenti, aut
 simplex Canonico, seu conventus religionis eiusdem
 prioratus, vel instrumenta concessa, seu confe-
 siones, litteras, possessoribus, rebus, seu iuribus
 pertinentibus, aut vasa aurea, seu argentea diuini cultui
 dedicata, nec non reliquia, ornamenta Ecclesiastica, li-
 teras, Monasterium, Prioratum, seu administrati-
 onem huiusmodi, in damnum ipsorum, apud suos con-
 uentuum, vel prioratus, seu quosvisque alios frau-
 dulenter transgredere, seu tenere praesumpserit (nisi
 in laicorum mensuram spaciatur, prout possibile fuerit
 ad loca ipsa redierit, vel eadem loca, seu admini-
 strationem ipsa idem spaciatur indennita reddiderit)
 excommunicatus sit, tamdiu donec promissit, vt praes-
 terea emendauerit, ab administratione temporarium
 se seipsum, simplex vero Canonico, vel conventui, ad
 beneficii sui officia qualibet religionis ipsius obtinenda,
 seu officia canonici, quousque per immemorabilem
 temporis ipsius satisfactione promissit, cum eis fue-
 rit restitutus, et dispensatus, & si Presidenti eiusdem,
 quatenus Antistes non fuerit, culpa extiterit manife-
 sta, per Praesentem in provinciali Capitulo, seu Visita-
 tione per eundem Capitulum deputat os pena grauiori
 soluetur.

§. 51. Missarum celebratio iniungitur.

Oratores Praepositi, Priores, & Administratores,
 Regales, Canonici dicta religionis in Ecclesijs,
 monasterijs, & alijs locis conuentualibus resi-
 dentibus, si non frequentius, saltem bis in septima-
 ria, scilicet in Prioratibus, vel alijs locis non
 conuentualibus, saltem semel in februario, vel alibi
 communitatis, infra quinquidies saltem semel, sal-
 uaterrant, & debita deuotione, Missas studeant cele-
 brare.

§. 52. Et Eucharistiae susceptio.

Regales Canonici non sacerdotes vbiuolent constitua-
 tum, per iohannem apostolum, in prima visitatione,
 alio die obsequio, nec fuerit aliquo negotio
 impeditus, seu praesenti pro-
 pter, confusum, vel san-
 ctissimi corporis de non
 inuentione, nec per
 ipsi tralati, & Visita-
 tionem religionis ranti
 apostolica coeura. Ad
 praesentem, vel per
 am eo super negotiorum,
 per similitudinem, & in
 an communitatis, per
 mdo eiusdem, per

§. 53. Diuinorum Officiorum recitatio.

Oratores etiam quod in Ecclesijs, monasterijs,
 seu locis alijs conuentualibus, cum modesta hu-
 militate, & deuote, horum nocturnum & diurnum, ad diuina
 officia vniuersi, & singuli Canonici studeant conue-
 nire, ipsas, non transgrediendo, aut synopando, sed tra-

sim, & distincte, psallant & celebrent, ac deuote. Iam
 in Ecclesijs Cathedralibus, monasterijs, & locis alijs
 conuentualibus religionis eiusdem, Missa maior per
 Canonico celebretur. Et si iubi, magnus & ad hoc
 sufficiens fuerit Canonico numerus, in officijs Dia-
 conatus, & Subdiaconatus ministrant huiusmodi cele-
 branti, & qui hebdomadarius fuerit Missa maior, ces-
 sante impedimento legitimo, horas Canonicae incipiat,
 & collectas & orationes dicat. Transgressores vero praem-
 issorum debita subiaceant disciplina.

§. 54. Reliquiarum &c. conseruatio.

Denique solliciti sint Antistes, abbates, Praepositi,
 Priores, Sacristae, & administratores alijs religio-
 nis praefatae quocumque nomine censentur, quibus in-
 cumbit Ecclesiae, Oratoria, altaria, reliquia, vasa, cor-
 poralia, vestimenta, & alia ornamenta Ecclesiastica,
 munda & nitida conseruare, & facere ab alijs inter-
 uari, de Breuiario quoque Missalibus, alijs, libris, &
 vestimentis, ac ornamentis quibuslibet necessarijs, iux-
 ta facultates & exigentiam locorum suorum, Ecclesi-
 as, & locis eisdem omnino prouideant, seu faciant prou-
 ideri, quod si praemissa pro posse adimplere neglexerint,
 ad ea complenda competentibus remedij compellantur,
 & si opus fuerit pari prouentuum beneficiorum eorum
 per Superiores recipiatur eisdem, & in praedictorum
 prouisionem per aliquem idoneum conuertatur.

§. 55. Fori vsus damnatur.

In saeuere religionis praefatae prohibemus, ne Anti-
 stites, & alijs Ecclesiastici iudices, trahant profes-
 sores religionis eiusdem in causas criminalibus ad eorū
 confessorium, seu iudiciale tribunal, vbi causa commu-
 niter audiuntur; sed alibi audiant dictas causas; nisi
 forte criminis manifesti enormitas aliud suaserit fa-
 ciendum.

§. 56. Venationumque.

Porro a venationibus, & aucupationibus canonici
 dicta religionis abstineant; nec eia inter se, aut can-
 ones ad opus venandi, vel aues venantis per se, vel alios
 tenere praesumant, nec a familiaribus secum moranti-
 bus teneri permittant; nisi saltus, viuaria, vel arenas
 propria, vel ius venandi in alienis haberent. quo casu
 hoc eis permittitur, dum tamen infra monasterium seu
 domos, quae inhabitant, aut eorum clausuras, venaticos
 canes non teneant, nec venationi praesentiam exhibeant
 personalem. Siqui vero eorum venationi, aut aucupa-
 tioni clamose, vel aliu cum cambus vel aibus ex pro-
 posito inter fuerint; siquidem Abbas fuerit vel Prior seu
 Praepositus, aut Apostolica Sedis Notarius quicunque
 non habens superiorem eiusdem religionis, per annum
 se nouerit a beneficiorum collatione suspensum, quo ca-
 sus collationis huiusmodi, eo modo, quo sibi compete-
 bat, ad Priorem claustralem, cum consilio, & assensu
 conuentus, vel maioris partu ipsius, durante suspensio-
 ne huiusmodi, deuoluatur. Si vero alius fuerit, ab ad-
 ministratore quam obtinet, sit per annum suspensus,
 quod si nullam administrationem habeat, eo ipso per
 annum reddatur inhabilis ad administrationem, seu al-
 iud Ecclesiasticum beneficium obtinendum.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

§. 57. Armorum retinere prohibetur.

Dicitur quoque canonicis, infra septa suarum Ecclesiarum, seu monasteriorum, arma nullatenus tenere...

§. 58. Accusationes quae recipiendae.

Quia nonnulli canonici dicta religioni contra prelatos, vel superiores suos frequenter multa proponunt...

§. 59. Reparatio locorum praecipitur.

Si aliqua Ecclesia cathedralis, monasterium, seu alius locus religionis eiusdem, in religione, vel regulari observantia adeo sint collapsa, quod per Antistitem, Abbatem vel alium prelatum, seu administratorem...

§. 60. Proprietarii damnantur.

Inter cetera religiosos proprietarios sit prouisum per canonicas sanctiones, tamen specialiter prouidere

volentes contra illos canonicos, & conuersos dicitur religioni, qui sua saluti oblit, contra regulares, & canonicas institutiones per unum congregant, iura, possessiones, redditus, seu census annuos, & alia bona tenent...

§. 61. Conspiracionesque.

Quam ex conspirationis, & conuersionis crimine, si forte transeat impunitum, multa mala, & scandala pessime exoritur...

hinc inde factum, ut obuios, aliquos ab iuratore, & omnia habeatur.

§. 62. Electi, & fugiunt puniantur.

Non canonice religionis praefata vagandi occasione, hinc inde transientes Prouincialibus Capitulis, necnon Abbatibus, Praepositis, Prioribus, & alijs, ad quos spectant, fugiunt, & euadit de ordine suo, requirant...

§. 63. Praefata in iudicio Ordinarium non prouideatur.

Per praefata res iudicium Ordinarium non interuenit dicitur.

§. 64. In illa publicanda in Capitulis.

Item sententia huiusmodi, quae religionis eiusdem saluti sequitur, & profectum, ad eundem modum, & saltem observetur ab eis, auctoritate apostolica praefata tenentur praecipimus, quod statim praefata in prima Prouincialibus Capitulis...

Dat. Aquisgran. idibus Maij, Pontificatus nostri anno quarto.

